

2015Թ. ԴԵԿՏԵՄԲԵՐԻ 31-ԻՆ ԱՎԱՐՏՎԱԾ ՏԱՐՎԱ ՀԱՄԱԽՄԲՎԱԾ ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ՀԱՇՎԵՏՎՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ԿԻՑ ԾԱՆՈԹԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

1. Հաշվետու ընկերությունը

«Կապիտալ Ինվեստմենթս» ՓԲԸ-ն (Ընկերություն) իր համախմբված դուստր ընկերության հետ համատեղ (միասին՝ Խումբ) ներդրումային ընկերություն է: Ընկերությունը հանդիսանում է «Կապիտալ Ասեթ Մենեջմենթ» փակ բաժնետիրական ընկերության իրավահաջորդը, որը ստեղծվել է 2005թ.: 2007 թվականի օգոստոսին Ընկերությունը վերանվանվել է «Կապիտալ Ասեթ Մենեջմենթ», իսկ 2012 թվականի հոկտեմբերին «Կապիտալ Ինվեստմենթս» փակ բաժնետիրական ընկերության: 2006թ. նոյեմբերի 23-ին Ընկերությունը ստացել է բրոքերային գործունեության և հավատարմագրային կառավարման գործունեության լիցենզիաներ, իսկ 2007 թվականի հոկտեմբերին ստացել է արտարժույթի դիլերային-բրոքերային առուվաճառքի լիցենզիա:

2008թ. հունիսի 27-ին Ընկերությունը վերագրանցվել է ՀՀ կենտրոնական բանկում (ՀՀ ԿԲ) որպես ներդրումային ընկերություն և ստացել թիվ 6 լիցենզիան: «Կապիտալ Ինվեստմենթս» ՓԲԸ-ի ղեկավար մարմիններն են հանդիսանում բաժնետերերի ընդհանուր ժողովը և գլխավոր տնօրենը: Գլխավոր տնօրենի պաշտոնը զբաղեցնում է պրն. Տիգրան Կարապետյանը: Խմբի վերջնական վերահսկողությունն իրականացնում է պրն. Տիգրան Կարապետյանը:

Խումբը գործունեություն է իրականացնում արժեթղթերի և արտարժույթի շուկաներում, մասնավորապես՝

- իրականացրել է արժեթղթերի տեղաբաշխում,
- մատուցել է արժեթղթերի հավատարմագրային կառավարման ծառայություններ,
- հանդիսացել է արժեթղթերի բրոքեր և դիլեր,
- մատուցել է ռեեստրավարման և պահառության ծառայություններ,
- տրամադրել է խորհրդատվություն արժեթղթերի շուկայի վերաբերյալ,
- իրականացրել է արտարժույթի անկանխիկ առուվաճառքի գործառնություններ:

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ Խորենացի 15, 5-րդ սենյակ, Երևան, Հայաստանի Հանրապետություն:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ աշխատակիցները թիվը եղել է 14 (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 19):

Խումբն իր գործունեությունն իրականացնում է հիմնականում Ընկերության և հետևյալ դուստր ընկերությունների միջոցով՝

Դուստր ընկերություն	Հիմնադրման երկիրը	Սեփականության/ձայնի իրավունք	
		31 դեկտեմբերի, 2015թ.	31 դեկտեմբերի, 2014թ.
«Կապիտալ Ասեթ Մենեջմենթ» փակ բաժնետիրական ընկերություն	Հայաստան	100.0%	100.0%

«Կապիտալ Ասեթ Մենեջմենթ» ՓԲԸ Յայաստանի Յանտարաբերությունում գրանցված ներդրումային և կենսաթոշակային ֆոնդերի կառավարում իրականացնող առաջին ընկերությունն է: Ընկերության հիմնադրման ամսաթիվն է 2012թ. հոկտեմբերի 18-ը. այն գրանցվել է ՀՀ Կենտրոնական Բանկի կողմից որպես ներդրումային ֆոնդերի կառավարիչ՝ ստանալով թիվ 1 Լիցենզիան:

«Կապիտալ Ասեթ Մենեջմենթ» ՓԲԸ-ն ֆոնդերի կառավարում իրականացնող ընկերություն է, որը առաջարկում է ակտիվների կառավարման լուծումներ այդ թվում՝ առանձին վարվող հաշիվների, հատուկ պորտֆելների գծով անհատական խորհրդատվություն, ինչպես նաև մասնագիտացված պլանավորում և պորտֆելների մշտական կառավարում:

Ընկերությունը կառավարում է հետևյալ բաց կամավոր կենսաթոշակային և ներդրումային հիմնադրամները

- ԿԱՄ Պետական Արժեթղթերի Ֆոնդ
- ԿԱՄավոր 1 ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿԱՅԻՆ ՖՈՆԴ
- ԿԱՄավոր 2 ԿԵՆՍԱԹՈՇԱԿԱՅԻՆ ՖՈՆԴ

ա. Գործարար միջավայրը

Կարգավորող մարմինները վերահսկում են իմբի գործունեության տարաբնույթ ոլորտները, և կարող են իրականացնել ստուգումներ՝ կիրառելի օրենսդրության, կանոնակարգերի և կանոնների հետ համապատասխանություն ապահովելու նպատակով: Այս օրենսդրությունը, կանոնակարգերը և կանոնները կարգավորում են գործունեության տարբեր ասպարեզները, ներառյալ՝ վաճառքի և մարքեթինգային գործունեությունը, թրեյդինգային գործառնությունները, հաճախորդների ակտիվների գծով կիրառվող մոտեցումը, շարունակական մասնագիտական վերապատրաստումը, փողերի լվացման կանխարգելման գործունեությունը, հաճախորդի ճանաչման քաղաքականությունը, հաշվետվությունների և հաշվառման վարումը, ինչպես նաև տնօրենների, ղեկավար և շարքային աշխատակիցների վարվելակարգի կանոնները:

բ. Յայաստանի գործարար միջավայրը

Խումբն իր գործունեությունն իրականացնում է ՀՀ-ում: Հետևաբար, իմբի գործունեության վրա ազդեցություն են ունենում Յայաստանի տնտեսությունը և ֆինանսական շուկաները, որոնց բնորոշ են զարգացող շուկայի հատկանիշներ: Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական ու ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, կարող է լրացուցիչ բարդություններ ստեղծել Յայաստանում գործող ընկերությունների համար:

Իմբի ակտիվները հիմնված են ՀՀ-ում: Չարգացող երկրների ֆինանսական շուկաները, ինչպիսին է Յայաստանի Յանտարաբերությունը, ավելի շատ են ենթարկվում զանազան ռիսկերի, քան ավելի զարգացած երկրների շուկաները: Ինչպես դիտվել է նախկինում, փաստացի կամ թվայնալ ֆինանսական խնդիրները կամ զարգացող տնտեսությամբ երկրներում ներդրումների հետ կապված հնարավոր ռիսկերը կարող են բացասական ազդեցություն ունենալ Յայաստանի ներդրումային միջավայրի, և նրա տնտեսության ընդհանուր վիճակի վրա: Իմբի ակտիվների վրա բացասական ազդեցություն կարող են ունենալ ընդհանուր տնտեսական վիճակը, արժեթղթերի շուկայում, կանոնակարգային դաշտում և աշխարհաքաղաքական այլ փոփոխությունները, որոնք բոլորն էլ

դեր ունեն ակտիվների գնահատման, թրեյդինգային գործունեության, տոկոսադրույքների, ներդրողների ընդհանուր տրամադրվածության նկատմամբ, և դուրս են համարվում վերահսկողությունից: Վարկային շուկաների իրադրության վատթարացումը, կարճաժամկետ տոկոսադրույքների և արժեթղթերի գնահատումներում նվազումները բացասական ազդեցություն ունեն փայատերերին վերագրելի գուտ ակտիվների արժեքի վրա:

Երկրի ապագա տնտեսական զարգացման հիմնական ուղղության վրա իրավական, կանոնակարգման և քաղաքական զարգացման հետ միասին զգալիորեն ազդում են կառավարության կողմից ընդունված հարկաբյուջետային և դրամավարկային քաղաքականությունները: 2014թ. վերջին համաշխարհային տնտեսությունում էներգակիրների գների կտրուկ անկումն իր բացասական հետևանքները թողեց ՀՀ տնտեսության վրա՝ մասնավորապես ֆինանսական շուկայում տեղի ունեցավ արժեթղթերի գների կտրուկ անկում, որը շարունակվեց նաև 2015թ.-ին: 2015թ. վերջին ՀՀ տնտեսությունը սկսեց դանդաղ վերականգնվել, որն արժեթղթերի շուկայում արտահայտվեց արժեթղթերի գների դանդաղ աճով: Այնուամենայնիվ, որոշակի էական անորոշություններ դեռևս առկա են: Ղեկավարությունը հնարավորություն չունի կանխատեսել բոլոր զարգացումները, որոնք կարող են ազդեցություն ունենալ ֆինանսական ոլորտի, և տնտեսության վրա ընդհանուր առմամբ, և հետևաբար, չի կարող կանխատեսել այն ազդեցությունը որ այդ փոփոխությունները կարող են ունենալ Ընկերության գուտ ակտիվների արժեքի վրա: Ներկայացված ֆինանսական հաշվետվությունները արտացոլում են ընթացիկ գործառնական և բիզնես միջավայրի ազդեցությունը իմքի գործունեության և ֆինանսական արդյունքների վրա: Ապագա գործարար միջավայրը կարող է տարբերվել ղեկավարության գնահատումներից:

Որպես ներդրումների կառավարիչ, խումբը ենթակա է նաև կարգավորման պահանջների, որոնք մասնավորապես առնչվում են հաճախորդների հանդեպ տարաբնույթ ֆիդուցիար պատասխանատվություններին, կառավարման վճարներին, համապատասխանության գործողությունների իրականացմանը, միջնորդային պայմանագրերին, շահերի բախմանը, գովազդման, կառավարչի և հաճախորդների միջև գործակալության խաչաձև և հիմնական գործարքների սահմանափակումներին, գրանցումների վարման և հաշվետվությունների ներկայացման, բացահայտման ինչպես նաև կեղծիքից պաշտանվածության ընդհանուր դրույթներին:

Ֆինանսական կազմակերպությունները, որպես կանոն, պետք է ներդնեն փողերի լվացման կանխարգելման քաղաքականություններ, իրականացնեն աշխատակիցների հատուկ վերապատրաստման դասընթացներ, նշանակեն փողերի լվացման կանխարգելման համար պատասխանատու աշխատակցի: Ավելին, տվյալների գաղտնիության և պաշտպանության ոլորտում կանոնակարգային գործառնությունները ողջ աշխարհում շարունակաբար զարգանում են, և պայմանավորված են հիմնականում տեխնոլոգիաների զարգացմամբ, և որպես արդյունք՝ տեղեկատվության արագ տարածման հնարավորություններով: Իմքի հանդեպ կիրառելիության շրջանակներում պետք է ապահովվի համապատասխանություն այդ կանոնակարգային պահանջների հետ: Ղեկավարության կողմից սահմանվել են քաղաքականություններ և ընթացակարգեր այդ կանոնակարգերի հետ համապատասխանություն ապահովելու նպատակով:

գ. Ֆոնդերի կառավարումը

Խումբը ղեկավարում և իրականացնում է ֆոնդերում պահվող փայերի և այլ ներդրումային գործիքների վարչարարությունը՝ ներդրողների անունից: Այդ կազմակերպությունների ֆինանսական հաշվետվությունները չեն ներառվել սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ համախմբման նկատառումները

կիրառելի են դառնում՝ համաձայն հաշվետվությունների ներկայացման համապատասխան ստանդարտի պահանջների:

2. Համապատասխանության մասին հայտարարություն

Խմբի համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են ֆինանսական հաշվետվությունների Միջազգային Ստանդարտների (ՖՅՄՍ) համաձայն:

3. Հաշվահապահան հաշվառման քաղաքականություն

ա. Պատրաստման հիմունքները

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են այն ենթադրության հիման վրա, որ Խումբը գործում է անընդհատության հիմունքով և կշարունակի գործունեությունը մոտ ապագայում:

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստված են պատմական արժեքի հիման վրա, բացառությամբ որոշակի ֆինանսական գործիքների, որոնք ներկայացված են հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում:

Պատմական արժեքը սովորաբար հիմնված է ապրանքների և ծառայությունների դիմաց տրված հատուցման իրական արժեքի վրա:

Իրական արժեքն այն գումարն է, որը շուկայի մասնակիցների միջև սովորական գործարքի արդյունքում կստացվեր ակտիվը վաճառելիս, կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելիս՝ անկախ նրանից, թե արդյոք գինը ուղղակիորեն դիտարկելի է կամ գնահատվել է՝ օգտագործելով այլ գնահատման մեթոդներ: Ակտիվի կամ պարտավորության իրական արժեքը գնահատելիս՝ Խումբը հաշվի է առնում ակտիվի կամ պարտավորության բնութագրերը, եթե շուկայի մասնակիցներն այդ բնութագրերը հաշվի կառնեն չափման ամսաթվի դրությամբ ակտիվի կամ պարտավորության գինը որոշելիս: Այս ֆինանսական հաշվետվություններում չափման և/կամ այլ բացահայտումների նպատակով իրական արժեքը որոշվում է նման սկզբունքներով:

Ի լրումն՝ ֆինանսական հաշվետվությունների նպատակով իրական արժեքի չափումները դասակարգվում են մակարդակ 1, 2 և 3-ի՝ ելնելով իրական արժեքի չափումներում օգտագործված սկզբնական տվյալների դիտարկելիության աստիճանից, ինչպես նաև այդ սկզբնական տվյալների՝ իրական արժեքով չափման ամբողջական պատկերի վրա ազդեցության էականության աստիճանից: Այդ մակարդակները կարելի է նկարագրել հետևյալ կերպ՝

- Մակարդակ 1-ի դեպքում ելակետային տվյալներ են հանդիսանում ակտիվ շուկայում համանման ակտիվների կամ պարտավորությունների նշված գները (չճշգրտված), որոնք Խմբին հասանելի են չափման ամսաթվի դրությամբ:
- Մակարդակ 2-ի ելակետային տվյալներն իրենցից ներկայացնում են մակարդակ 1-ում նշված գներից տարբերվող ելակետային տվյալները, որոնք ուղղակիորեն կամ անուղղակիորեն դիտարկելի են ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով:
- Մակարդակ 3-ի ելակետային տվյալները իրենցից ներկայացնում են ակտիվների կամ պարտավորությունների գծով ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալները:

Խումբն իր հաշվապահական հաշվառումն իրականացնում է ՀՀ օրենսդրության համաձայն: Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են հաշվապահական գրառումների հիման վրա և ճշգրտվել են՝ ՀՀՄՍ համապատասխանությունն ապահովելու համար:

Խումբն ընդհանուր առմամբ ներկայացնում է իր ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունն ըստ իրացվելիության: Ստացվելիք և վճարվելիք գումարներին վերաբերող վերլուծությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության օրվանից հետո 12 ամիսների ընթացքում (ընթացիկ) և ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվության օրվանից ավելի քան 12 ամիսների ընթացքում (ոչ ընթացիկ) ներկայացված են ճանաչագրություն 6-ում:

Գործառնական և ներկայացման արժույթ. համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում ներառված միավորները չափվում են այն տնտեսական միջավայրում գործող արժույթով, որում ընկերությունն իրականացնում է իր գործունեությունը («Գործառնական արժույթ»): ՀՀ-ի, հետևաբար՝ ընկերության և իր դուստր ընկերության գործառնական արժույթը ՀՀ դրամն է (այսուհետ՝ դրամ): Ողջ ֆինանսական տեղեկատվությունը կլորացված է հազար դրամի չափով, եթե այլ բան նշված չէ:

Հաշվանցում. ֆինանսական ակտիվները և ֆինանսական պարտավորությունները հաշվանցվում են՝ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում արտացոլվելով զուտ գումարով, եթե գոյություն ունի ճանաչված գումարները հաշվանցելու իրավաբանորեն ամրագրված իրավունք և հաշվարկը զուտ հիմունքով իրականացնելու կամ միաժամանակ ակտիվն իրացնելու և պարտավորությունը մարելու մտադրություն:

Եկամուտները և ծախսերը չեն հաշվանցվում շահույթի կամ վնասի մասին համախմբված հաշվետվությունում, բացի այն դեպքերից, երբ դա պահանջվում կամ թույլատրվում է որևէ ստանդարտով կամ մեկնաբանությամբ և հստակորեն բացահայտված է խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում:

Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հիմնադրույթները ներկայացված են ստորև՝

բ. Համախմբման հիմունքները

Սույն համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ներառում են ընկերության և իր դուստր ընկերությունների ֆինանսական հաշվետվությունները: Վերահսկողությունը առկա է այն դեպքում, երբ ընկերությունը՝

- ազդեցություն ունի ներդրվող կազմակերպության վրա
- ներդրվող կազմակերպությունում ներգրավվածության արդյունքում առաջացած օգուտները կամ վնասները ազդում են ընկերության վրա;
- հնարավորություն ունի օգտագործել իր ազդեցությունը՝ իր եկամտաբերության վրա ազդեցություն գործելու համար

Ընկերությունը վերազնահատում է իր վերահսկողությունը ներդրվող կազմակերպությունում, եթե առկա են փաստեր կամ հանգամանքներ, որոնք վկայում են այն մասին, որ առկա են փոփոխություններ վերջինից վերահսկողության տարրերից մեկում կամ մի քանիսում:

Երբ ընկերությունն ունի ներդրվող ընկերությունում ձայների մեծամասնությունից պակաս իրավունք, այն ազդեցություն ունի ներդրվող ընկերության վրա այն դեպքում, երբ ձայների քանակը բավարարար է, որպեսզի իրավունք ընձեռի ընկերությանը միակողմանիորեն ուղղորդել ներդրվող

ընկերության գործողությունները: Ընկերությունը հաշվի է առնում բոլոր հանգամանքները և փաստերը, գնահատելիս, թե արդյոք Ընկերության ձայնի իրավունքը ներդրվող կազմակերպությունում բավարար է իրեն լիազորություններ ապահովելու համար, ներառյալ՝

- Ընկերության կողմից ձայնի իրավունքի չափը՝ համեմատած ձայնի իրավունք ունեցող այլ անձանց չափերին և ձայների բաշխվածությանը,
- Ընկերության, այլ ձայնի իրավունք ունեցողների կամ այլ կողմերին վերապահվող հնարավոր ձայնի իրավունքը
- Այլ պայմանագրային պարտավորություններից առաջացող իրավունքներ, և
- Այլ լրացուցիչ փաստեր և հանգամանքներ, որոնք ցույց են տալիս, որ Ընկերությունը ունի կամ չունի համապատասխան գործողություններն ուղղորդելու ներկա հնարավորություն որոշում կայացնելու պահին, ներառյալ նախորդ բաժնետերերի ժողովի ընթացքում ձայների բաշխվածությունը:

Դուստր ընկերության համախմբումը սկսվում է այն ժամանակ երբ Ընկերությունը ձեռք է բերում վերահսկողություն դուստր ընկերության նկատմամբ, և դադարում է, երբ ընկերությունը կորցնում է վերահսկողությունը դուստր ընկերության նկատմամբ: Մասնավորապես, դուստր ընկերության տարվա ընթացքում ստացված և օտարված եկամուտները և ծախսերը ներառված են համախմբված հաշվետվություն շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ եկամուտների մասին հաշվետվությունում այն օրվանից, երբ Ընկերությունը ձեռք է բերում դուստր ընկերության հանդեպ վերահսկողություն, մինչև այն օրը, երբ ընկերությունը դադարում է վերահսկել դուստր ընկերությունը:

Անիրաժեշտության դեպքում, ճշգրտումներ են կատարվում դուստր ընկերության ֆինանսական հաշվետվություններում, վերջինիս հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը խմբի համապատասխան հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության հետ համապատասխանեցնելու համար:

Բոլոր միջխմբային ակտիվները և պարտավորությունները, սեփական կապիտալը, եկամուտները, ծախսերը և դրամական հոսքերը՝ կապված խմբի անդամների միջև գործարքների հետ, ամբողջությամբ մարվել են համախմբման ժամանակ:

գ. Արտարժույթ

Արտարժույթով իրականացվող գործարքները փոխարկվում են գործառնական արժույթի՝ համապատասխան արտարժույթի համար գործարքի օրվա դրությամբ բորսայի փակման փոխարժեքով, դրա բացակայության դեպքում՝ ՀՀ ԿԲ հայտարարած միջին փոխարժեքով: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ արտարժույթով արտահայտված դրամային ակտիվները և պարտավորությունները փոխարկվում են գործառնական արժույթի այդ օրվա դրությամբ սահմանված փոխարժեքով: Արտարժույթով արտահայտված ոչ դրամային ակտիվները և պարտավորությունները, որոնք չափվում են իրական արժեքով, վերահաշվարկվում են գործառնական արժույթի իրական արժեքի որոշման ամսաթվի դրությամբ առկա փոխարժեքով:

Արտարժույթային հոդվածների վերահաշվարկումից (վերագնահատումից) առաջացող փոխարժեքային տարբերությունները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ որպես զուտ օգուտ (վնաս) արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից, բացառությամբ իրական արժեքով՝

շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների, որոնք ճանաչվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական գործիքների վերաչափումից առաջացող զուտ օգուտի կամ վնասի տարր:

Համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս խմբի կիրառված փոխարժեքները տարվա վերջի դրությամբ հետևյալն են՝

	Միջին փոխարժեք		Սփոթ փոխարժեք	
	2015թ.	2014թ.	31 դեկտեմբերի, 2015թ.	31 դեկտեմբերի, 2014թ.
ՀՀ դրամ/1 ԱՄՆ դոլար	477.82	415.75	483.75	474.97
ՀՀ դրամ/1 Եվրո	530.84	552.09	528.69	577.47

դ. Տոկոսային եկամուտների և ծախսերի ճանաչումը:

Ֆինանսական ակտիվներից տոկոսային եկամուտները ճանաչվում են, երբ հավանական է, որ տևտեսական օգուտները կհոսեն Ընկերություն և եկամտի գումարը կարող է արժանահավատորեն չափվել: Տոկոսային եկամուտները և ծախսերը ճանաչվում են հաշվեգրման սկզբունքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

Արդյունավետ տոկոսադրույքն այն տոկոսադրույքն է, որը ճշգրտորեն զեղչում է ապագա գնահատված կանխիկի ստացումները (ներառյալ բոլոր տեսակի միջնորդավճարները և ստացված կամ վճարված գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, գործարքի հետ կապված ծախսերը և այլ պարզավճարներ կամ զեղչեր) պարտքային գործիքի ակնկալվող գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում, կամ, ըստ անհրաժեշտության, ավելի կարճ ժամանակահատվածում՝ հասցնելով սկզբնական ճանաչման պահին առկա զուտ հաշվեկշռային արժեքին:

Ղեկավարությունն արդյունավետ տոկոսադրույքի հաշվարկման ժամանակ գնահատում է ապագա դրամական հոսքերը՝ հաշվի առնելով ֆինանսական գործիքների բոլոր պայմանագրային պայմանները, բայց ոչ ապագա պարտքային կորուստները: Ստացված կամ ստացվելիք տոկոսները, վճարված կամ վճարվելիք տոկոսները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում, համապատասխանաբար որպես տոկոսային եկամուտ կամ տոկոսային ծախս:

ե. Ակտիվների կառավարման գործունեություն և կոմիսիոն եկամուտ

Պորտֆելի և այլ կառավարման վճարները ճանաչվում են՝ հիմք ընդունելով կիրառելի ծառայությունների մատուցման պայմանագրերը, որպես կանոն՝ ժամանակային համամասնությամբ: Ակտիվների կառավարման վճարները՝ կապված ներդրումային հիմնադրամների հետ հաշվառվում են համամասնորեն՝ ծառայության մատուցման ժամանակահատվածի ընթացքում:

Ակտիվների կառավարման և վարչարարության վճարները վերաբերում են ֆիդուցիար գործունեության վճարներին, որոնց դեպքում հումբը պահում կամ իր հաճախորդների անունից ներդնում է ակտիվներ, և մատուցում է ակտիվների վրա հիմնված այլ ֆինանսական ծառայություններ: Այդ վճարները հիմնված են այդ ֆոնդերում ներդրված հաճախորդի ակտիվների օրական մնացորդների վրա: Խումբը նաև վաստակում է ակտիվների կառավարման վճարներ խորհրդատվական լուծումներ առաջադրելիս, որոնք ներառում են խորհրդատվական և հաշիվների կառավարման ծառայություններ: Ֆոնդում ներառված՝ հաճախորդի ակտիվների իրական արժեքները հիմնված են շուկայում գնանշված արժեքների և այլ դիտարկելի շուկայական տվյալների վրա:

Խմբի կառավարման և պահառության ներքո գտնվող ակտիվները չեն հանդիսանում Խմբի ակտիվներ և համապատասխանաբար՝ չեն ճանաչվում ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում: Խումբը չի ենթարկվում նման տեղաբաշխման հետ կապված որևէ վարկային ռիսկի, քանի որ այն չի երաշխավորում այդ ներդրումները:

գ. Արժեթղթերով գործարքներ և ներդրումային եկամուտ

Արժեթղթերով գործարքները հաշվառվում են գործարքի (արժեթղթերի վաճառքի կամ գնման) ամսաթվին: Տոկոսային եկամուտը հաշվառվում է հաշվեգրման սկզբունքով: Ծահաբաժինների տեսքով եկամուտը հաշվառվում է նախորդ շահաբաժնի ամսաթվին: Արժեթղթերի արժեքը հաշվարկվում է՝ միջին կշռված ինքնարժեքի հիմունքով:

Ինչ վերաբերում է կարճաժամկետ և ֆիքսված եկամտաբերությամբ ներդրումներին, զեղչերը և Էմիսիոն եկամուտները ամորտիզացվում են և հաշվառվում են ներդրումային եկամուտում: Վաճառված արժեթղթերի արժեքը հաշվարկվում է ամորտիզացված արժեքի հիմքով:

Ծահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվությունում, իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական ակտիվներից զուտ օգուտը ներառում է իրական արժեքի բոլոր իրացված և չիրացված փոփոխությունները, արտաժույթի փոխարժեքային տարբերությունները, սակայն չի ներառում տոկոսների և շահաբաժինների տեսքով եկամուտը:

ե. Կոմիսիոն ծախսեր

Կոմիսիոն ծախսերը ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում՝ համապատասխան ծառայությունների կատարումից հետո:

զ. Ընկերությունը որպես վարձակալ

Գործառնական վարձակալության վճարները ծախսագրվում են գծային մեթոդով վարձակալության ժամկետի ընթացքում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ որևէ այլ պարբերական հիմունք ավելի ճշգրիտ է ներկայացնում վարձակալությունից տնտեսական օգուտների ստացման ժամանակային բաշխումը: Գործառնական վարձակալության պայմանագրով նախատեսված պայմանական վարձավճարները ծախսագրվում են այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք առաջանում են:

թ. Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ

Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումների գծով պարտավորությունները չափվում են չզեղչված հիմունքով և ծախսագրվում են համապատասխան ծառայության տրամադրման դեպքում: Պարտավորությունը ճանաչվում է կարճաժամկետ դրամային պարզակալման տեսքով վճարվելիք գումարի գծով, եթե Ընկերությունն ունի ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ վճարելու այդ գումարը աշխատակցին նախկինում մատուցված ծառայության դիմաց, և պարտավորությունը հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

ժ. Հարկում

Ծահույթահարկի գծով ծախսը ներառում է ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը և հետաձգված հարկը:

Ընթացիկ հարկ. ընթացիկ հարկի գծով պարտավորությունը հիմնված է տարվա հարկվող շահույթի վրա: Հարկվող շահույթը տարբերվում է համապարփակ եկամուտների մասին հաշվետվությունում ներկայացվող շահույթից եկամտի և ծախսի այնպիսի տարրերի պատճառով, որոնք հարկման կամ նվազեցման ենթակա են այլ հաշվետու ժամանակաշրջաններում, ինչպես նաև այն տարրերի, որոնք երբևէ չեն հարկվելու կամ նվազեցվելու: Խմբի ընթացիկ հարկային պարտավորությունները հաշվարկվում են՝ կիրառելով հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ուժի մեջ մտած կամ, ըստ էության, ուժի մեջ մտած հարկի դրույթաչափերը:

Հետաձգված հարկ. հետաձգված հարկերը ճանաչվում են ժամանակավոր տարբերությունների գծով, որոնք առաջանում են ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային գումարների և հարկման բազաների միջև: Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ընդհանուր առմամբ ճանաչվում են բոլոր հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով: Հետաձգված հարկային ակտիվները ընդհանուր առմամբ ճանաչվում են բոլոր նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով միայն այն չափով որքանով հավանական է, որ ապագայում առկա կլինի հարկման ենթակա շահույթ, որի դիմաց կարող են օգտագործվել նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունները: Նմանատիպ հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները չեն ճանաչվում այն ժամանակավոր տարբերությունների համար, որոնք առաջանում են ակտիվների և պարտավորությունների սկզբնական ճանաչման պահին այնպիսի գործարքների արդյունքում, որոնք ազդեցություն չունեն ինչպես հաշվապահական, այնպես էլ հարկվող շահույթի վրա:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունները ճանաչվում են դուստր և ասոցիացված կազմակերպություններում ներդրումների և համատեղ ձեռնարկումներում մասնակցության հետ կապված հարկվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հուժմքն ի վիճակի է վերահսկել ժամանակավոր տարբերության հակադարձումը և երբ հավանական է, որ ժամանակավոր տարբերությունը չի հակադարձվի տեսանելի ապագայում: Նման ներդրումների և մասնակցության հետ կապված նվազեցվող ժամանակավոր տարբերությունների գծով առաջացվող հետաձգված հարկային ակտիվները ճանաչվում են միայն այն դեպքում, երբ հավանական է, որ կլինի բավարար հարկվող շահույթ, որի դիմաց հնարավոր կլինի օգտագործել ժամանակավոր տարբերություններից առաջացած օգուտը և երբ ակնկալվում է այդ տարբերությունների հակադարձումը տեսանելի ապագայում:

Հետաձգված հարկային ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը պետք է վերանայվի յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում և նվազեցվի այն չափով, որով այլևս հավանական չէ, որ կստանա բավարար հարկվող շահույթ, որը թույլ կտա հետաձգված հարկային ակտիվից օգուտն ամբողջությամբ կամ մասամբ իրացնել:

Հետաձգված հարկային ակտիվները և պարտավորությունները պետք է չափվեն հարկերի այն դրույթների օգտագործմամբ, որոնք ակնկալվում է, որ կկիրառվեն ակտիվի իրացման կամ պարտավորության մարման ժամանակ՝ հիմք ընդունելով հարկերի այն դրույթները (և հարկային օրենքները), որոնք ուժի մեջ են եղել կամ ըստ էության ուժի մեջ են եղել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում:

Հետաձգված հարկային պարտավորությունների և հետաձգված հարկային ակտիվների չափումը պետք է արտացոլի հարկային հետևանքները, որոնք կառաջանան՝ կախված այն եղանակից, որով հուժմքը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջում, ակնկալում է փոխհատուցել կամ մարել իր ակտիվների կամ պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքները:

Տարվա ընթացիկ և հետաձգված հարկեր. Ընթացիկ և հետաձգված հարկերը ճանաչվում են ֆինանսական արդյունքում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ դրանք վերաբերում են տարրերի, որոնք ճանաչվել են այլ համապարփակ եկամուտներում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում, ինչի դեպքում ընթացիկ և հետաձգված հարկերը նույնպես ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամուտներում կամ ուղղակիորեն սեփական կապիտալում:

Գործունեության հետ կապված հարկեր. Հայաստանի Հանրապետությունում կիրառվում են տարբեր այլ հարկատեսակներ և, որոնց գծով գումարների հաշվարկը կապված է հմբի գործունեության հետ: Այս հարկերը ներառվում են համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում՝ որպես գործառնական ծախսերի բաղադրիչ:

ի. Ֆինանսական գործիքներ

Խումբը ճանաչում է ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, երբ այն դառնում է ֆինանսական գործիքի պայմանագրային կողմ: Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների կանոնավոր գնումները և վաճառքը հաշվառվում են վերջնահաշվարկի ամսաթվի դրությամբ: Ֆինանսական գործիքների կանոնավոր գնումները կամ վաճառքն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական ակտիվների այն գնումները կամ վաճառքը, որոնք պահանջում են ակտիվների մատակարարում շուկայում ընդունված պայմաններով սահմանված կարգով:

Ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության սկզբնական չափումը տեղի է ունենում իրական արժեքով: Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական գործիքների խմբում չդասակարգված ֆինանսական ակտիվների կամ պարտավորությունների դեպքում իրական արժեքին գումարվում են գործարքի հետ կապված ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական ակտիվի կամ պարտավորության ձեռքբերմանը կամ թողարկմանը: Գործարքի գծով ծախսերը, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների ձեռքբերմանը, անմիջապես ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում:

Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են հետևյալ կատեգորիաների՝ ա) շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ, բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ, գ) վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ, դ) վարկեր և դեբիտորական պարտքեր: Դասակարգումը կախված է ֆինանսական ակտիվների ձեռքբերման բնույթից և նպատակից և որոշվում է սկզբնական ճանաչման պահին:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ.

Ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այն դեպքում, երբ ֆինանսական ակտիվը պահվում է վաճառքի համար կամ նախատեսված է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ակտիվ:

Ֆինանսական ակտիվը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում տեսանելի ապագայում վաճառքի նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է հմբի կողմից համատեղ կառավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ

- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը նախատեսված չէ կամ չի օգտագործվում որպես հեջավորման գործիք:

Ֆինանսական ակտիվը, բացի վաճառքի համար պահվող ֆինանսական ակտիվներից, կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող,

- եթե նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կառաջանար, կամ
- ֆինանսական ակտիվը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, իսկ փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն, և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ
- այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսը և ՀՀՍՍ 39. *Ֆինանսական գործիքներ: Ճանաչումը և չափումը* թույլ է տալիս ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները ներկայացվում են իրական արժեքով՝ ներառյալ ողջ օգուտը կամ վնասները, որոնք առաջանում են եկամուտներում կամ ծախսերում ճանաչվող վերաչափման արդյունքում: Ծախսերում կամ վնասում ճանաչվող զուտ օգուտը կամ վնասները ներառում են ֆինանսական ակտիվ գծով վաստակած բոլոր շահաբաժինները և տոկոսները և ներառվում են «այլ օգուտներ և վնասներ» և «տոկոսային եկամուտ» տողում, շահույթի, վնասի և այլ համապարփակ եկամուտների մասին հաշվետվությունում: Իրական արժեքը որոշվում է նկարագրված եղանակով (տես Ծան. 21):

Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ. Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներով ոչ ածանցյալ ֆինանսական ակտիվներ են, որոնց գծով խումբն ունի մինչև մարման ժամկետը պահելու հաստատուն մտադրություն և կարողություն: Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույթի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումը:

Եթե խումբը որոշեր վաճառել կամ վերադասակարգել մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների զգալի մասը նախքան դրանց մարման ժամկետը (բացառությամբ հատուկ հանգամանքների առկայության), ողջ դասը կորակագրվեր և պետք է դասակարգվեր որպես վաճառքի համար մատչելի: Ավելին, իսկին կարգելվեր ընթացիկ տարում և դրան հաջորդող երկու տարիների ընթացքում դասակարգել որևէ ֆինանսական ակտիվ որպես մինչև մարման ժամկետը պահվող ակտիվ:

Վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվներ. վաճառքի համար մատչելի ֆինանսական ակտիվները ոչ ածանցյալ ֆինանսական գործիքներ են, որոնք դասակարգվում են որպես վաճառքի համար մատչելի, կամ չեն դասակարգվում որպես ա) վարկեր և դեբիտորական պարտքեր, բ) մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ կամ գ) իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով ճանաչվող ֆինանսական ակտիվներ:

Իրական արժեքը որոշվում է նկարագրված եղանակով (տես Ծան. 21): Իրական արժեքի փոփոխությունից օգուտը և վնասները ճանաչվում են այլ համապարփակ եկամտում և կուտակվում են ներդրումների վերազնահատման պահուստում, բացառությամբ ոչ ժամանակավոր արժեզրկման

կորուստների, արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդով հաշվարկված տոկոսի, շահաբաժինների տեսքով եկամտի, դրամային ակտիվների դեպքում՝ արտարժույթի փոխարկումից օգուտի և վնասի, որոնք ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Այն դեպքում երբ ներդրումն օտարվում է կամ համարվում է արժեզրկված, նախկինում ներդրումների վերագնահատման պահուստում կուտակված օգուտը կամ վնասը վերադասակարգվում է շահույթում կամ վնասում:

Վարկեր և դեբիտորական պարտքեր. առևտրային դեբիտորական պարտքերը, վարկերը և այլ դեբիտորական պարտքերը, որոնք ունեն ֆիքսված կամ որոշելի վճարումներ, որոնք գնանշված չեն ակտիվ շուկայում դասակարգվում են որպես «վարկեր և դեբիտորական պարտքեր»: Վարկերը և դեբիտորական պարտքերը չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ հանած արժեզրկումը: Տոկոսային եկամուտը ճանաչվում է՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը, բացառությամբ կարճաժամկետ դեբիտորական պարտքերի, որոնց դեպքում տոկոսի ճանաչումը էական ազդեցություն չէր ունենա:

Արժեթղթերի հետգնման և հակադարձ հետգնման և արժեղթերի փոխառվության գործարքներ. Իր գործունեության բնականոն ընթացքում Խումբն ունենում է ֆինանսական ակտիվների վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր (հետգնման), ինչպես նաև ֆինանսական ակտիվների գնման և հետվաճառքի պայմանագրեր (հակադարձ հետգնման): Խումբն օգտագործում է հետգնման և հակադարձ հետգնման պայմանագրերը որպես իր գանձապետական կառավարման տարր:

Ռեպո համաձայնագիրը իրենից ներկայացնում է վճարի կամ այլ հատուցման դիմաց ֆինանսական ակտիվի փոխանցում մեկ այլ կողմի և համապատասխան պարտավորություն՝ հետ գնելու այդ ֆինանսական ակտիվն ապագայում փոխանակման համար օգտագործված կանխիկ կամ այլ հատուցման գումարը գումարած տոկոսը: Այս պայմանագրերը հաշվառվում են որպես ֆինանսական գործարքներ: Ֆինանսական ակտիվները, որոնք վաճառվում են հետգնման պայմանագրերով, շարունակում են ներկայացվել համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում իսկ այս պայմանագրերի դիմաց ստացված հատուցումը հաշվառվում է որպես ապահովության միջոց հանդիսացող ավանդ՝ բանկերի հետ ավանդային գործիքներում:

Խումբը կնքում է արժեթղթերի հետգնման պայմանագրեր և արժեթղթերի փոխառության պայմանագրեր, ըստ որոնց այն ստանում կամ փոխանցում է գրավի առարկան՝ շուկայում ընդունված պրակտիկայի համաձայն: Արժեթղթերի փոխանցումը պայմանագրային կողմերին միայն արտացոլվում է ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում, եթե դրա հետ միասին փոխացվում են նաև սեփականության հետ կապված ռիսկերը և օգուտները:

Ֆիքսված վճարի դիմաց պայմանագրային կողմերին փոխառությամբ տրված արժեթղթերը շարունակում են հաշվառվել համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում իրենց սկզբնական կատեգորիայում՝ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում, բացի այն դեպքերից, երբ պայմանագրային կողմը իրավունք ունի ըստ պայմանագրի կամ ընդունված պայմանների վաճառել կամ վերագրավադրել արժեթղթերը, որի դեպքում դրանք վերադասակարգվում են և ներկայացվում են առանձին: Ֆիքսված վճարի դիմաց փոխառությամբ ստացված արժեթղթերը չեն ներկայացվում հաշվառվել համախմբված ֆինանսական հաշվետվություններում, բացի այն դեպքերից, երբ դրանք վաճառվում են երրորդ կողմի, որի դեպքում արժեթղթեր վերադարձնելու պարտականությունը հաշվառվում է իրական արժեքով այլ փոխառու միջոցներում:

Ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչումը: Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվները, երբ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցնում են իրենց ուժը, կամ երբ երրորդ կողմին է փոխանցվում ֆինանսական ակտիվներից առաջացող դրամական միջոցների նկատմամբ իրավունքը: Եթե խումբը չի փոխանցում և չի պահպանում ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ Էուրոյան, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, սակայն պահպանում է փոխանցված ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը, ապա խումբը շարունակում է ճանաչել ֆինանսական ակտիվը, ինչպես նաև դրա հետ կապված պարտավորությունը այնքանով, որքանով շարունակվում է իր ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվում: Եթե խումբը պահպանում է ֆինանսական ակտիվի սեփականության հետ կապված, ըստ Էուրոյան, բոլոր ռիսկերն և հատույցները, ապա խումբը պետք է շարունակի ճանաչել ֆինանսական ակտիվը:

Եթե խմբի շարունակվող ներգրավվածությունը ֆինանսական ակտիվի միայն մի մասով է (օրինակ՝ երբ խումբը պահպանում է փոխանցված ակտիվի մի մասը հետգնելու օպցիոնը), ապա խումբը ֆինանսական ակտիվի նախկին հաշվեկշռային արժեքը բաշխում է այն մասի, որն այն շարունակում է ճանաչել շարունակվող ներգրավվածության ներքո, և այն մասի միջև, որն այն այլևս չի ճանաչում՝ փոխանցման ամսաթվի դրությամբ այդ մասերի հարաբերական իրական արժեքների հիման վրա: Այլևս չճանաչվող մասի վրա բաշխված հաշվեկշռային արժեքի և այլևս չճանաչվող մասի դիմաց ստացված հատուցման և դրա վրա բաշխված այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված որևէ օգուտի կամ վնասի գումարների տարբերությունը պետք է ճանաչվի շահույթում կամ վնասում: Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքներում ճանաչված կուտակված օգուտը կամ վնասը բաշխվում է այն մասի, որը շարունակվում է ճանաչվել, և այլևս չճանաչվող մասի միջև՝ այդ մասերի հարաբերական իրական արժեքների հիման վրա:

Ֆինանսական պարտավորություններ և բաժնային գործիքներ

Որպես պարտք կամ սեփական կապիտալ դասակարգումը. Խմբի կողմից թողարկված պարտքային և բաժնային գործիքները դասակարգվում են որպես ֆինանսական պարտավորություն կամ սեփական կապիտալ՝ ելնելով պայմանագրային դրույթների Էուրոյանից և ֆինանսական պարտավորության և բաժնային գործիքի սահմանումից:

Բաժնային գործիքներ. Բաժնային գործիքը ցանկացած պայմանագիրն է, որը վկայում է ընկերության ակտիվներում մասնակցության մնացորդի վերաբերյալ՝ հանած բոլոր պարտավորությունները: Բաժնային գործիքները՝ թողարկված ընկերությունների խմբի կողմից ճանաչվում են որպես ստացված հատկացումներ՝ առանց ուղղակի թողարկման գծով ծախսերը:

Խմբի կողմից իր իսկ բաժնային գործիքների հետգնումը ճանաչվում է և նվազեցվում անմիջականորեն սեփական կապիտալից: Խմբի կողմից իր իսկ բաժնային գործիքների գնման, վաճառքի, թողարկման կամ չեղարկման դեպքում շահույթում կամ վնասում օգուտ կամ վնաս չի ճանաչվում:

Ֆինանսական պարտավորություններ

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես շահույթում կամ վնասում իրական արժեքով չափվող կամ այլ ֆինանսական պարտավորություններ:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորություններ. ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող այն դեպքում, երբ ֆինանսական պարտավորությունը պահվում է վաճառքի համար կամ դասակարգվում է որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Ֆինանսական պարտավորությունը դասակարգվում է որպես վաճառքի համար պահվող, եթե՝

- այն ձեռք է բերվել հիմնականում կարճաժամկետ կտրվածքով հետզման նպատակով, կամ
- սկզբնական ճանաչման պահին այն կազմում է խմբի կողմից համատեղ ղեկավարվող որոշակի ֆինանսական գործիքների պորտֆելի մաս և ունի կարճաժամկետ կտրվածքով շահույթի ստացման իրատեսական հնարավորություն, կամ
- այն հանդիսանում է ածանցյալ գործիք, որը չի նախատեսված կամ օգտագործվում որպես հեջավորման գործիք:

Ֆինանսական պարտավորությունը, բացի վաճառքի համար պահվող ֆինանսական պարտավորություններից, կարող է ճանաչման պահին դասակարգվել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող, եթե՝

- նման դասակարգումը բացառում, կամ զգալիորեն կրճատում է չափման կամ ճանաչման անհամապատասխանությունը, որն այլապես կառաջանար, կամ՝
- ֆինանսական պարտավորությունը կազմում է ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների կամ այդ երկուսի խմբի մի մաս, որը կառավարվում է, և դրա կատարողականը գնահատվում է իրական արժեքի հիմունքով, խմբի փաստաթղթավորված ռիսկերի կառավարման կամ ներդրումային ռազմավարության համաձայն և խմբավորման վերաբերյալ տեղեկատվությունը տրամադրվում է ներքին կարգով՝ այդ հիմունքներով, կամ
- Այն կազմում է պայմանագրի մի մաս, որը պարունակում է ներկառուցված ածանցյալ գործիքներից մեկը կամ մի քանիսի և ՀՀՄՍ 39. Ֆինանսական գործիքներ: ճանաչումը և չափումը թույլ է տալիս ողջ պայմանագիրը (ակտիվները կամ պարտավորությունները) դասակարգել որպես շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող:

Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական պարտավորությունները ներկայացվում են իրական արժեքով, իսկ դրանց վերաչափումից առաջացող բոլոր օգուտները կամ վնասները ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Շահույթում կամ վնասում ճանաչված զուտ օգուտը կամ վնասը ներառում է ցանկացած տոկոս, որը վճարվել է ֆինանսական պարտավորության գծով և ներառվում է «տոկոսային ծախս» տողում՝ շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների հաշվետվությունում: Իրական արժեքը որոշվում է նկարագրված եղանակով (տես Ծան. 21):

Այլ ֆինանսական պարտավորություններ. այլ ֆինանսական պարտավորությունները սկզբնապես չափվում են իրական արժեքով, առանց գործարքի ծախսերի:

Այլ ֆինանսական պարտավորությունները հետագայում չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ օգտագործելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը՝ տոկոսային ծախսը ճանաչելով արդյունավետության հիմունքով:

Արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդն իրենից ներկայացնում է որոշակի ժամանակահատվածում ֆինանսական պարտավորության ամորտիզացված արժեքի հաշվարկի մեթոդ: Արդյունավետ

տոկոսադրույքն այն տոկոսադրույքն է, որը ճշգրտորեն զեղչում է ապագա գնահատված կանխիկ վճարումները (ներառյալ բոլոր տեսակի միջնորդավճարները և ստացված կամ վճարված գումարները, որոնք կազմում են արդյունավետ տոկոսադրույքի անբաժանելի մասը, գործարքի հետ կապված ծախսերը և այլ պարզևավճարներ կամ զեղչեր) ֆինանսական պարտավորության ակնկալվող գործողության ժամանակահատվածի ողջ ընթացքում, կամ (ըստ անհրաժեշտության) ավելի կարճ ժամանակահատվածում՝ հասցնելով սկզբնական ճանաչման պահին առկա զուտ հաշվեկշռային արժեքին:

Ֆինանսական պարտավորությունների ապաճանաչում. Խումբն ապաճանաչում է ֆինանսական պարտավորությունները միայն այն ժամանակ, երբ հմբի պարտականությունները մարվում են, չեղյալ են համարվում կամ ուժը կորցնում են: Երբ միևնույն փոխատուի հանդեպ ունեցած ֆինանսական պարտավորությունը փոխարինվում է այլ ֆինանսական պարտավորությամբ, որի պայմաններն էականորեն տարբերվում են նախորդից, կամ եթե տեղի է ունեցել առկա պարտավորության պայմանների էական փոփոխություն, ապա նմանատիպ փոխանակումը կամ փոփոխությունը ճանաչվում է որպես սկզբնական պարտավորության ապաճանաչում և նոր պարտավորության ճանաչում: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված և վճարվելիք հատուցման տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

4. Գնահատումների և դատողությունների օգտագործում

Չամփխմբված ֆինանսական հաշվետվությունները ՖՅՄ-ի պահանջներին համապատասխան պատրաստելու համար ղեկավարությունը կատարել է մի շարք դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք ազդեցություն ունեն հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման, ինչպես նաև ակտիվների, պարտավորությունների, եկամտի և ծախսի ներկայացված գումարների վրա: Գնահատումները և ենթադրությունները շարունակաբար վերանայվում են և հիմնված են ղեկավարության փորձի և այլ գործոնների վրա, ներառյալ ապագա իրադարձությունների ակնկալիքների վրա, որոնք կարող են տեղի ունենալ տվյալ հանգամանքներում: Փաստացի արդյունքները կարող են տարբերվել այդ գնահատումներից: Ղեկավարությունը նաև գնահատումներից բացի, որոշակի դատողություններ է կատարել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության կիրառման ընթացքում: Դատողությունները, որոնք առավել էական ազդեցություն ունեն ֆինանսական հաշվետվություններում արտացոլված գումարների և գնահատումների վրա, և որոնք կարող են զգալի ճշգրտումներ առաջ բերել ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքներում առաջիկա ֆինանսական տարվա ընթացքում, վերաբերում են իրական արժեքի գործիքներին: Իրական արժեքի լավագույն վկայություն է հանդիսանում դրա գինը ակտիվ շուկայում: Ծուկայում գնի բացակայության դեպքում Ղեկավարությունն օգտագործում է այլ գնահատման տեխնիկաներ, մասնավորապես՝ թե՛ արտաքին և թե՛ ներքին շուկաներում համանման գործիքների հետ համեմատության մեթոդը: Իրական արժեքի չափումները ներկայացված են Ծան. 21-ում:

5. Նոր և վերանայված ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտների կիրառումը

Փոփոխություններ \$ՅՄՍ-ներում, որոնք ազդում են ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների վրա. Ընթացիկ տարում ընդունվել/վերանայվել են հետևյալ Ստանդարտները և դրանց մեկնաբանությունները: Այս նոր Ստանդարտները և դրանց մեկնաբանությունները Էական ազդեցություն չեն ունեցել սույն ֆինանսական հաշվետվություններում ներկայացված գումարների վրա:

- \$ՅՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2010-2012 թվականներ
- \$ՅՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2011-2013 թվականներ

\$ՅՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2010-2012 թվականներ. \$ՅՄՍ-ների տարեկան բարելավումների 2010-2012թթ. թվականներում Է մի շարք \$ՅՄՍ-ների փոփոխություններ, որոնք ներկայացված են ստորև:

\$ՅՄՍ 2-ի փոփոխությամբ տեղի Է ունենում փոփոխություն «իրավունքի առաջացման պայմաններ» և «շուկայական պայմաններ» հասկացության սահմանման մեջ, ավելացնելով «կատարողական պայմաններ» և «ծառայության պայմաններ» հասկացությունների սահմանումները, որոնք նախկինում ներառված Էին «իրավունքի առաջացման պայմանների» սահմանման մեջ:

\$ՅՄՍ 3-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ պայմանական վճարումը, որը դասակարգվում Է որպես ակտիվ կամ պարտավորություն, պետք Է չափվի իրական արժեքով յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ, անկախ նրանից, թե արդյոք պայմանական վճարն իրենից ներկայացնում Է ֆինանսական գործիք՝ համաձայն ՀՅՄՍ 39-ի կամ \$ՅՄՍ 9-ի, կամ ոչ ֆինանսական ակտիվ կամ պարտավորություն:

\$ՅՄՍ 8-ում տեղի ունեցած փոփոխություններով պահանջվում Է, որպեսզի Հիմնադրամը բացահայտի ղեկավարության դատողությունները՝ կիրառելով ամբողջականացման չափանիշը գործառնական սեզմենտների նկատմամբ և պարզաբանվում Է, որ հաշվետու սեզմենտի ընդհանուր ակտիվների համեմատագրումը հաշվետու ընկերության ակտիվների հետ պետք Է տեղի ունենա միայն այն դեպքում, երբ սեզմենտի ակտիվները կանոնավորապես տրամադրվում են գլխավոր գործառնական որոշում կայացնող մարմնին:

\$ՅՄՍ 13-ի եզրակացության հիմքերի վերաբերյալ փոփոխությունները պարզաբանում են, որ \$ՅՄՍ 13-ի թողարկումը և դրան հետևած փոփոխությունները ՀՅՄՍ 39-ում և \$ՅՄՍ 9-ում չեն հանգեցնում կարճաժամկետ դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքի՝ առանց տոկոսադրույքի նշման, հաշիվ-ապրանքագրային արժեքով և առանց զեղչման չափման հնարավորության կասեցման, եթե զեղչման ազդեցությունը նշանակալի չԷ: Այս փոփոխություններն ուժի մեջ են մտնում անմիջապես:

ՀՅՄՍ 16-ի և ՀՅՄՍ 38-ի փոփոխությունները վերացնում են առկա անհամապատասխանությունները կուտակված մաշվածության/ամորտիզացիայի հաշվառման գծով այն դեպքում, երբ հիմնական միջոցի միավորը կամ ոչ նյութական ակտիվը վերագնահատվում են: Ըստ վերանայված ստանդարտների պարզաբանվում Է, որ համախառն հաշվեկշռային արժեքը ճշգրտվում Է ակտիվի հաշվեկշռային արժեքի վերագնահատմանը համապատասխան եղանակով և որ կուտակված մաշվածությունը/ամորտիզացիան իրենից ներկայացնում Է համախառն հաշվեկշռային արժեքի և կուտակված մաշվածության գծով վնասների հաշվարկով դիտարկված հաշվեկշռային արժեքի միջև տարբերություն:

ՀՀՄՍ 24-ում տեղի ունեցած փոփոխությունները պարզաբանում են, որ առանցքային ղեկավար անձնակազմի ծառայություններ տրամադրող կառավարչական կազմակերպությունը հանդիսանում է հաշվետու ընկերության հետ փոխկապակցված կողմ: Համապատասխանաբար, հաշվետու ընկերությունը պետք է բացահայտի կառավարչական կազմակերպությանը առանցքային ղեկավար անձնակազմի ծառայությունների տրամադրման դիմաց վճարված կամ վճարման ենթակա բոլոր հաշվեգրված գումարները որպես կապակցված կողմերի հետ գործարքներ: Այնուամենայնիվ, նման փոխհատուցման բացահայտում չի պահանջվում:

Այս փոփոխությունները Էական ազդեցություն չեն ունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ` 2011-2013 ցիկլ. 2011-2013 ցիկլի ՖՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումները ներառում են տարբեր ՖՀՄՍ-ների հետևյալ փոփոխությունները:

ՖՀՄՍ 3-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, որ ստանդարտը չի կիրառվում բոլոր տեսակի համատեղ ձեռնարկումների ձևավորման հաշվառման նկատմամբ տվյալ համատեղ ձեռնարկման ֆինանսական հաշվետվություններում:

ՖՀՄՍ 13-ի փոփոխությունը պարզաբանում է, որ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների խմբի զուտ հիմունքով իրական արժեքի որոշման համար պորտֆելի բացառման շրջանակը ներառում է բոլոր պայմանագրերը, որոնք կարգավորվում են և հաշվառվում են համաձայն ՀՀՄՍ 39-ի կամ ՖՀՄՍ 9-ի, անկախ այն հանգամանքից, թե արդյոք տվյալ պայմանագրերը համապատասխանում են ֆինանսական ակտիվների կամ ֆինանսական պարտավորությունների սահմանմանը` համաձայն ՀՀՄՍ 32-ի:

ՀՀՄՍ 40-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ՀՀՄՍ 40-ը և ՖՀՄՍ 3-ը փոխադարձաբար բացառելի չեն, և կարող է պահանջվել այդ երկու ստանդարտների միաժամանակ կիրառումը: Համապատասխանաբար, ներդրումային գույք ձեռք բերող ընկերությունը պետք է որոշի, թե արդյոք տվյալ գույքը համապատասխանում է ներդրումային գույքի սահմանմանը` համաձայն ՀՀՄՍ 40-ի, և արդյոք գործարքը համապատասխանում է ձեռնարկատիրական գործունեության միավորման սահմանմանը` համաձայն ՖՀՄՍ 3-ի:

Այս փոփոխությունները Էական ազդեցություն չեն ունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Խումբը չի իրականացրել որևէ հրապարակված սակայն դեռևս չգործող ստանդարտի, փոփոխության կամ մեկնաբանության վաղ կիրառություն:

Չրապարակված, սակայն դեռևս չգործող նոր և վերանայված ՖՀՄՍ-ներ

Խումբը չի իրականացրել հրապարակված, սակայն դեռևս չգործող հետևյալ նոր և վերանայված ՖՀՄՍ-ների վաղ կիրառում:

<ul style="list-style-type: none"> • ՖՀՄՍ 9. Ֆինանսական գործիքներ • ՖՀՄՍ 15. Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ 	<p>Գործում է 2018թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:</p>
<ul style="list-style-type: none"> • ՖՀՄՍ 16. Վարձակալություն 	<p>Գործում է 2019թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը, եթե ՖՀՄՍ 15. Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ ստանդարտը նույնպես կիրառվել է</p>
<ul style="list-style-type: none"> • Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1 ստանդարտում. Բացահայտման նախաձեռնություն • Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 16 և ՀՀՄՍ 38 ստանդարտում. Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում • Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 10, ՀՀՄՍ 12 և ՀՀՄՍ 28 ստանդարտներում. Ներդրումային ընկերություններ. Համախմբման բացառությունների կիրառումը: • ՀՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ՝ 2012-2014թթ. ցիկլ 	<p>Գործում է 2016թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար, և թույլատրվում է դրանց ավելի վաղ կիրառումը:</p>

ՖՀՄՍ 9. Ֆինանսական գործիքներ: 2009թ. նոյեմբերին հրապարակված ՖՀՄՍ 9 նոր պահանջներ է սահմանել ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման համար: ՖՀՄՍ 9 փոփոխվել է 2010թ. հոկտեմբերին՝ ներառելով ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգման և չափման, ինչպես նաև ապաճանաչման պահանջներ, ինչպես նաև՝ 2013թ. նոյեմբերին՝ սահմանելով հեջավորման ընդհանուր հաշվառման նոր պահանջներ: 2014թ. հուլիսին ՀՀՄՍ-ն թողարկեց ՖՀՄՍ 9-ի լրամշակված տարբերակը, որում հիմնականում ներկայացված են ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման գծով պահանջները, ինչպես նաև ֆինանսական ակտիվների դասակարգման և չափման գծով սահմանափակ թվով փոփոխություններ: ՖՀՄՍ 9 նպատակ ունի փոխարինելու ՀՀՄՍ 39. Ֆինանսական գործիքներ. ճանաչումը և չափումը ստանդարտին:

ՖՀՄՍ 9-ի հիմնական պահանջները հետևյալն են՝

- **Ֆինանսական ակտիվների դասակարգումը և չափումը:** ֆինանսական ակտիվները դասակարգվում են ըստ բիզնես մոդելի, որով դրանք պահվում են, ինչպես նաև ըստ պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի բնութագրերի: Մասնավորապես, պարտքային գործիքները, որոնք պահվում են բիզնես մոդելում, որի նպատակն է հավաքագրել պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերը, և պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերն իրենից ներկայացնում են միայն մայր գումար և դրա չվճարված մասի

նկատմամբ հաշվարկված տոկոսների հավաքագրում, սկզբնական ճանաչումից հետո սովորաբար չափվում են ամորտիզացված արժեքով:

ՖՅՄՍ9-ի 2014թ. տարբերակը ներկայացնում է «իրական արժեք այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով» հասկացությունը բիզնես մոդելում պահվող պարտքային գործիքների մասով, որոնց նպատակն իրագործվում է թե պայմանագրային դրամական հոսքերի հավաքագրման և թե ֆինանսական ակտիվների վաճառքի միջոցով, և որոնք ունեն ֆինանսական ակտիվին բնորոշ պայմանագրային պայմաններ, ըստ որոնց առաջանում են դրամական հոսքերի որոշակի ժամկետներ, որոնք իրենցից ներկայացնում են միայն մայր գումարի և դրա վրա կուտակված տոկոսի մարում՝ չափվող սկզբնական ճանաչումից հետո իրական արժեքով այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքի միջոցով: Բոլոր այլ պարտքային և կապիտալ ներդրումները չափվում են իրենց իրական արժեքով: Ավելին, ՖՅՄՍ 9-ի համաձայն, կազմակերպությունները կարող են անփոփոխ որոշում կայացնել հետագա փոփոխությունները ներկայացնելու սեփական կապիտալում (որը չի պահվում առևտրային նպատակներով) ներդրման իրական արժեքով՝ այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, ընդ որում շահույթում կամ վնասում ճանաչելով միայն շահութաբաժինների տեսքով եկամուտը:

- **Ֆինանսական պարտավորությունների դասակարգումը և չափումը:** Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են նույն կերպ՝ ՅՄՍ 39-ի համաձայն, սակայն առկա են տարբերություններ կապված Ընկերության սեփական վարկային ռիսկի չափմանը վերաբերող պահանջների հետ: ՅՄՍ 9-ով պահանջվում է, որպեսզի ֆինանսական պարտավորության իրական արժեքի փոփոխությունը, որը վերագրելի է տվյալ պարտավորությանը բնորոշ վարկային ռիսկին, ներկայացվի այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում, եթե պարտավորության վարկային ռիսկի փոփոխությունների ազդեցության ճանաչումը այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքում չի ստեղծում կամ մեծացնում շահույթում կամ վնասում հաշվառման անհամապատասխանությունը: Ֆինանսական պարտավորության վարկային ռիսկին վերագրվող՝ իրական արժեքի փոփոխությունները հետագայում չեն դասակարգվում շահույթում կամ վնասում:
- **Արժեզրկում:** ՖՅՄՍ9-ի 2014թ. տարբերակում ներկայացվում «Ակնկալվող վարկային վնասի» մոդելը ֆինանսական ակտիվների արժեզրկման չափման նպատակով՝ ի հակադրություն ՅՄՍ 39-ով նախատեսված հաշվեգրված վարկային վնասի մոդելի: Ակնկալվող վարկային վնասի մոդելով պահանջվում է, որպեսզի Ընկերությունը հաշվառի ակնկալվող վարկային վնասները և այդ ակնկալվող վարկային վնասներում տեղի ունեցած փոփոխությունները յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ՝ արտացոլելու համար վարկային ռիսկում սկզբնական ճանաչման պահից ի վեր տեղի ունեցած փոփոխությունները: Այլ կերպ ասած՝ վարկային պատահարի տեղի ունենալը այլևս անհրաժեշտ պայման չէ վարկային վնաս ճանաչելու տեսանկյունից:
- **Չեջավորման հաշվառում:** Ներկայացնում է հեջավորման հաշվառման նոր մոդել, որը նպատակ ունի սերտ համապատասխանություն ապահովել կազմակերպությունների կողմից ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ռիսկերի հեջավորման ընթացքում գործադրվող ռիսկերի կառավարման գործընթացներին: Ըստ ՖՅՄՍ 9-ի ավելի ճկուն մոտեցում է սկսել կիրառվել հեջային հաշվառման ենթակա գործարքների տեսակների մասով, մասնավորապես, ընդլայնվել են այն գործիքների տեսակները, որոնք կարող են դիտարկվել որպես հեջավորման գործիքներ, և ոչ

ֆինանսական միավորների ռիսկի տարրերի տեսակները, որոնք ենթակա են հեջային հաշվառման: Ավելին, արդյունավետության ստուգումը փոխարինվել է «տնտեսական հարաբերությունների» սկզբունքով: Բացի այդ, այլևս չի պահանջվում հեջի արդյունավետության հետընթաց գնահատում: Ներդրվել են նաև Ընկերության ռիսկերի կառավարման գործունեության գծով բացահայտման լրացուցիչ պահանջներ:

- **Ապաճանաչում:** Ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների ապաճանաչման պահանջները շարունակելու են գործել ըստ ՀՀՄՍ 39-ի:

Այս ստանդարտն ուժի մեջ է մտնում 2018թ. հունվարի 1-ից և թույլ է տրվում դրա վաղ կիրառումը: Կախված ՀՀՄՍ 9-ի կիրառման ընտրված մոտեցումից, անցումային շրջանում տարբեր պահանջների գծով առաջին անգամ կիրառում կարող է տեղի ունենալ մեկ կամ մեկից ավելի ամսաթվերով:

Խմբի ղեկավարությունը ակնկալում է, որ ՀՀՄՍ 9-ի կիրառումը ապագայում կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ Խմբի ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գծով ներկայացված գումարների վրա: Սակայն, նպատակահարմար չէ ՀՀՄՍ 9-ի ազդեցության վերաբերյալ ողջամիտ գնահատում տրամադրելը առանց մանրամասն ուսումնասիրություն իրականացնելու դրա ազդեցության վերաբերյալ:

ՀՀՄՍ 15. Հաճախորդների հետ պայմանագրերի գծով հասույթ: 2014թ. մայիսին հրապարակվել է ՀՀՄՍ 15-ը, որը միասնական համընդհանուր մոդել է սահմանում կազմակերպությունների կողմից հաճախորդների հետ պայմանագրերից գոյացած հասույթի հաշվառման համար: ՀՀՄՍ 15-ը ուժի մեջ մտնելուց հետո կփոխարինի ներկայումս գործող հասույթի ճանաչման ուղեցույցը, այդ թվում՝ ՀՀՄՍ 18 Հասույթ, ՀՀՄՍ 11 Կառուցման պայմանագրեր և դրանց հարակից մեկնաբանությունները:

ՀՀՄՍ 15-ի հիմնական սկզբունքը կայանում է նրանում, որ Ընկերությունը պետք է ճանաչի հասույթը՝ խոստացված ապրանքների կամ ծառայությունների՝ հաճախորդին փոխանցման փաստը ներկայացնելով այն գումարով, որն Ընկերությունը ակնկալում է ստանալ այդ ապրանքների և ծառայությունների դիմաց: Մասնավորապես, ստանդարտը ներկայացնում է որոշակի հիմունքներով մշակված հինգ քայլից բաղկացած մոդել, որը կիրառելի է հաճախորդների հետ ունեցած բոլոր պայմանագրերի գծով:

Մոդելում ներկայացված են հետևյալ հինգ քայլերը՝

- հաճախորդի հետ ունեցած պայմանագրի սահմանում,
- պայմանագրի կատարման պարտավորությունների սահմանում,
- գործարքի գնի որոշում,
- գործարքի գնի բաշխում պայմանագրի կատարման պարտավորությունների նկատմամբ,
- հասույթի ճանաչում այն ժամանակ (կամ այն բանից հետո), երբ Ընկերությունը բավարարում է պայմանագրի կատարման պարտավորությունը:

Ըստ ՀՀՄՍ 15-ի, Ընկերությունը ճանաչում է հասույթը այն ժամանակ, կամ այն բանից հետո, երբ պայմանագրի կատարման պարտավորությունը բավարարված է, այսինքն՝ երբ տվյալ կատարման պարտավորությանն առնչվող ապրանքների կամ ծառայությունների վերահսկողությունը

փոխանցվում է հաճախորդին: Ավելի նկարագրական ուղեցույց է ավելացվել նաև այնպիսի թեմաների մասով, ինչպիսիք են՝ հասույթի ճանաչման պահը, փոփոխական հատուցման հաշվառումը, պայմանագրի կատարման և ձեռքբերման հետ կապված ծախսերը և մի շարք այլ հարակից հարցեր: Նաև \$ՀՄՍ 15-ով պահանջվում են լրացուցիչ բացահայտումներ:

Խմբի ղեկավարությունը ակնկալում է, որ \$ՀՄՍ 15-ի կիրառումը ապագայում կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ հասույթի ճանաչման գումարի և ժամկետների վրա: Սակայն նպատակահարմար չէ \$ՀՄՍ 15-ի ազդեցության վերաբերյալ որջամիտ գնահատում կատարել առանց դրա ազդեցության վերաբերյալ մանրամասն ուսումնասիրություն իրականացնելու:

\$ՀՄՍ 16. Վարձակալություն: \$ՀՄՍ 16-ով հաշվեկշռում ներկայացված վարձակալությունների մեծամասնությունը բերվում է մեկ միասնական մոդելի ներքո՝ նվազեցնելով տարբերակումը գործառնական և ֆինանսական վարձակալությունների միջև: Վարձատուի հաշվառումը, այնուամենայնիվ, մեծամասամբ մնում է անփոփոխ և պահպանվում է տարբերակումը գործառնական և ֆինանսական վարձակալությունների միջև:

\$ՀՄՍ 16-ով վարձակալը ճանաչում է օգտագործման իրավունքով ակտիվ և վարձակալության գծով պարտավորություն: Օգտագործման իրավունքով ակտիվը ճանաչվում է նույն կերպ, ինչ որ այլ ոչ ֆինանսական ակտիվները և համապատասխանաբար ճանաչվում է մաշվածություն, իսկ պարտավորության գծով հաշվեգրվում է տոկոս: Վարձակալության գծով պարտավորությունը սկզբնապես չափվում է վարձակալական վճարի ներկա արժեքով, որը ենթակա է վճարման վարձակալության ժամկետի ընթացքում՝ զեղչելով այն վարձակալությանը բնորոշ դրույքաչափով, կամ վերջինիս անմիջական որոշումն անհնար լինելու դեպքում, վարձակալը օգտագործում է կուտակային փոխառության տոկոսադրույք:

Ինչ վերաբերում է ՀՀՄՍ 17-ին, վարձակալը դասակարգում է վարձակալությունը որպես գործառնական կամ ֆինանսական՝ ըստ դրանց բնույթի: Վարձակալությունը դասակարգվում է որպես ֆինանսական վարձակալություն այն դեպքում, եթե փոխանցվում են ակտիվի սեփականությանը բնորոշ ըստ էության բոլոր ռիսկերը և հատույցները: Այլապես, վարձակալությունը դասակարգվում է որպես գործառնական վարձակալություն: Ֆինանսական վարձակալության դեպքում վարձատուն ճանաչում է ֆինանսական եկամուտ վարձակալության ժամկետի ընթացքում՝ հիմք ընդունելով զուտ ներդրման գծով կայուն պարբերական շահութաբերությունը: Վարձատուն ճանաչում է գործառնական վարձակալության գծով վճարները որպես եկամուտ գծային հիմունքով, կամ այլ պարբերական հիմունքով, եթե վերջինս ավելի լավ է արտացոլում համապատասխան ակտիվի օգտագործումից ակնկալվող օգուտների սպառման եղանակը:

Խմբի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ \$ՀՄՍ 16-ի կիրառումը ապագայում կարող է նշանակալի ազդեցություն ունենալ Խմբի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 1 ստանդարտում: Բացահայտման նախաձեռնություն. ՀՀՄՍ 1-ում կատարված փոփոխությունները պարզաբանում են Էականություն հասկացության գործնական կիրառման սկզբունքը: Այս փոփոխությունները գործում են 2016թ. հունվարի 1-ին սկսվող կամ դրանից հետո ընկած տարեկան ժամանակահատվածների համար: Խմբի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ \$ՀՄՍ 16-ի կիրառումը ապագայում կարող է նշանակալի

ազդեցություն ունենալ իմքի ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների վրա:

Փոփոխություններ ՀՀՄՍ 16 և ՀՀՄՍ 38 ստանդարտներում. Մաշվածության և ամորտիզացիայի ընդունելի մեթոդների պարզաբանում: ՀՀՄՍ 16-ում կատարված փոփոխությունները արգելում են կազմակերպություններին հիմնական միջոցի միավորների նկատմամբ կիրառել հասույթի հիման վրա մաշվածության մեթոդը: ՀՀՄՍ 38 ստանդարտի փոփոխությունները ներկայացնում են վիճարկելի ենթադրությունն առ այն, որ հասույթը չի հանդիսանում ակտիվի ամորտիզացիայի համար պատշաճ հիմք: Այս ենթադրությունը կարող է վիճարկվել միայն այն դեպքում,

ա) երբ ոչ նյութական ակտիվն արտահայտված է որպես հասույթի չափման միավոր, կամ

բ) երբ հնարավոր է ցույց տալ, որ ոչ նյութական ակտիվի գծով հասույթը և դրա գծով տնտեսական օգուտների սպառումը սերտորեն փոխկապակցված են:

Այս փոփոխությունները կիրառվում են առաջընթաց կերպով 2016թ. սկսվող կամ դրան հաջորդող տարեկան ժամանակահատվածների համար: Ներկայումս Ընկերությունը իր հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների մաշվածության և ամորտիզացիայի համար կիրառում է գծային մեթոդը: Իմքի ղեկավարության կարծիքով գծային մեթոդը առավել պատշաճ է ներկայացնում համապատասխան ակտիվներում պարունակվող տնտեսական օգուտների սպառումը և հետևաբար, չի ակնկալում, որ ՀՀՄՍ 16 և ՀՀՄՍ 38-ի փոփոխությունների կիրառումը զգալի ազդեցություն կունենա իմքի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

Փոփոխություններ \$ՀՄՍ 10, \$ՀՄՍ 12 և ՀՀՄՍ 28 ստանդարտներում. Ներդրումային ընկերություններ. Համախմբման բացառությունների կիրառումը: \$ՀՄՍ 10, \$ՀՄՍ 12 և ՀՀՄՍ 28 ստանդարտների փոփոխությունները պարզաբանում են, որ համախմբված ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման գծով բացառություններ կարող են տրամադրվել մայր ընկերությանը, որը հանդիսանում է ներդրումային ընկերության դուստր ընկերություն, անգամ եթե ներդրումային ընկերությունը իր բոլոր դուստր ընկերությունները չափում է իրական արժեքով՝ համաձայն \$ՀՄՍ 10-ի: Փոփոխություններով նաև պարզաբանվում է, որ ներդրումային ընկերությանը վերջինիս ներդրումային գործունեության հետ կապված ծառայություններ մատուցող դուստր ընկերության համախմբման պահանջը ներդրումային ընկերության համար կիրառելի է միայն այն դուստր ընկերությունների մասով որոնք ինքնին ներդրումային ընկերություն չեն հանդիսանում:

Իմքի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ \$ՀՄՍ 10, \$ՀՄՍ 12 և ՀՀՄՍ 28 ստանդարտների փոփոխությունների կիրառումը որևէ ազդեցություն կունենան իմքի ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

\$ՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումներ` 2012-2014 թվականներ: 2012-2014 թվականների \$ՀՄՍ-ների տարեկան բարելավումները ներառում են տարբեր \$ՀՄՍ-ների հետևյալ փոփոխությունները:

\$ՀՄՍ 5-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ակտիվի վերադասակարգումը կամ օտարումը՝ վաճառքի համար պահվող ակտիվից սեփականատերերին բաշխման համար պահվող ակտիվի կամ հակառակը, չպետք է համարվի վաճառքի պլանի կամ սեփականատերերին բաշխման պլանի փոփոխություն և պետք է կիրառվեն օտարման նոր մեթոդի հանդեպ կիրառելի դասակարգման,

Ներկայացման և չափման պահանջները: Ավելին, այս փոփոխություններով պարզաբանվում է, որ ակտիվները, որոնք այլևս չեն համապատասխանում սեփականատերերին բաշխման համար պահվող ակտիվի չափանիշներին, պետք է դիտարկվեն նույն կերպ, ինչ ակտիվները, որոնք դադարում են դասակարգվել որպես վաճառքի համար պահվող: Այս փոփոխությունը պետք է կիրառվի առաջընթաց կերպով:

ՖՅՄՍ 7-ի փոփոխությունները լրացուցիչ պարզաբանում են, թե արդյոք սպասարկման պայմանագիրն իրենից ներկայացնում է փոխանցված ակտիվում շարունակական մասնակցություն՝ փոխանցված ակտիվների գծով պահանջվող բացահայտումների տեսանկյունից: Ի լրումն, ՖՅՄՍ 7-ի փոփոխությունները նպատակ ունեն պարզաբանելու, որ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հաշվանցման բացահայտման պահանջները, թեև հստակորեն պարտադիր չէ ներկայացնել բոլոր միջանկյալ ժամանակահատվածների կրճատ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում, սակայն կարող է պահանջվել այս բացահայտումների ներառումը կրճատ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններում ՋՄՍ 34-ի հետ համապատասխանությունն ապահովելու տեսանկյունից: Այս փոփոխությունը պետք է կիրառվի հետընթաց կերպով:

ՋՄՍ 19-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ բարձր որակի կորպորատիվ պարտատոմսերը, որոնք օգտագործվում են կենսաթոշակային հատուցումների զեղչատուկոսի գնահատման համար, պետք է թողարկվեն հատուցումների վճարման արժույթով: Փոփոխությունները կիրառվում են տվյալ փոփոխությունների առաջին անգամ կիրառմամբ ներկայացված ֆինանսական հաշվետվություններում՝ սկսած ամենավաղ համեմատական ժամանակաշրջանից:

ՋՄՍ 34-ի փոփոխությունները պարզաբանում են, որ ՋՄՍ 34-ով պահանջվող տեղեկատվությունը, որը ներկայացված է միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների որևէ այլ մասում, սակայն միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվություններից դուրս, պետք է խաչաձև հղման միջոցով ներկայացվի միջանկյալ հաշվետվության և միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունների այլ մասերի միջև, որը պետք է հասանելի լինի օգտագործողներին միևնույն պայմաններով և միևնույն ժամանակ, ինչ միջանկյալ ֆինանսական հաշվետվությունները:

Խմբի ղեկավարությունը չի ակնկալում, որ այս փոփոխությունների կիրառումը զգալի ազդեցություն կունենա ֆինանսական հաշվետվությունների վրա:

6. Ռիսկերի կառավարում

Ընդհանուր նկարագրություն

Խմբի գործունեությանը բնորոշ են մի շարք ֆինանսական ռիսկեր, ինչպիսիք են՝ շուկայական, վարկային, իրացվելիության ռիսկերը, ինչպես նաև՝ ոչ ֆինանսական ռիսկեր, ինչպիսիք են՝ տեխնոլոգիական, գործառնական, իրավաբանական և վարկանիշային ռիսկերը: Այս ռիսկերի հայտնաբերումը և կառավարումը կարևորագույն դեր է խաղում Խմբի հաջողության և ֆինանսական կայունության տեսանկյունից: Այս ծանոթագրությունը ներկայացնում է նշված ռիսկերի հավանականությունը Խմբի համար, այդ ռիսկերի չափման և կառավարման նպատակները, քաղաքականությունը և գործընթացները:

Խումբն ակտիվ դեր ունի ռիսկերի կառավարման գործընթացում, ինչպես նաև ունի սահմանած քաղաքականություններ և ընթացակարգեր, համաձայն որոնց տարբեր ստորաբաժանումներ և վերահսկողություն իրականացնող միավորներ պատասխանատու են զանազան ռիսկերի

հայտնաբերման, չափման և վերահսկողության իրականացման համար: Ռիսկերի կառավարման աշխատանքների վերահսկողությունն իրականացնում է Կառավարչի գործադիր մարմինը, որը պատասխանատու է ռիսկի գործոնների ուսումնասիրության և վերահսկողության համար, և վարում է ռիսկերի կառավարման քաղաքականության և գործընթացների շարունակական մշակման և բարելավման աշխատանքները: Առանձնահատուկ ռիսկ պարունակող ոլորտներն են՝

- վարկային և շուկայական ռիսկերը, որոնք առաջանում են որոշակի արժեթղթերի գծով դիրքերի ձեռքբերման հետևանքով,
- տեղեկատվական անվտանգության և տվյալների պաշտպանության ռիսկերը, որոնց գծով առանձնահատուկ ուշադրություն պահանջող ոլորտներն են տեղեկատվական անվտանգության և տվյալների պաշտպանության քաղաքականությունը, ընթացակարգերը և վերահսկողությունները,
- ներդրումների կառավարումը, որտեղ առանձնահատուկ ուշադրություն են պահանջում այն գործողությունները, որտեղ հումբը և նրա պրինցիպալները հանդես են գալիս որպես ներդրումային կառավարիչներ,
- գործառնական ռիսկերը, որտեղ առանձնահատուկ կարևորություն է տրվում ներքին գործընթացների, մարդկային ռեսուրսների և համակարգերի աշխատանքների ոչ պատշաճ կատարմանը կամ խափանմանը կամ արտաքին միջադեպերի կամ հարաբերությունների (մատակարարներ, գործընկերներ) գծով առաջանալիք ռիսկերին:

Դեկավարության կողմից սահմանված են քաղաքականություններ և ընթացակարգեր, որոնցով պետք է առաջնորդվեն աշխատակիցները՝ հաճախորդների հետ հարաբերություններում, ինչպես նաև զանազան գործընկերների հետ փոխհարաբերություններ կառուցելու պայմանները: Չաճախորդներին առնչվող քաղաքականություններում անդրադարձ է արված հաճախորդների կողմից համբի ֆոնդերում մասնակցության, տվյալների և ֆիզիկական անվտանգության, ոլորտի կանոնակարգերի և էթիկայի կանոնների պահպանման հարցերին, ինչպես նաև կարգավորվում են աշխատակիցների և խորհրդատուների վարքագծի կանոնները:

Խմբի գործունեությանը բնորոշ են ռիսկեր: Չետևաբար, չնայած ռիսկային ոլորտների հայտնաբերմանն ուղղված քայլերին, ինչպես նաև ռիսկերի կառավարման քաղաքականություններին և ընթացակարգերին, չի կարելի բացառել, որ հումբը կարող է անկանխատեսելի վնասներ կրել գործառնական և այլ ռիսկերի առաջացման արդյունքում:

ա. Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Ֆինանսական ռիսկերն այն ռիսկերն են, որոնք առաջանում են ֆինանսական գործիքներից, որոնց հակված է հումբը հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում կամ ավարտին: Ֆինանսական ռիսկն իրենից ներկայացնում է շուկայական ռիսկը, վարկային ռիսկը և իրացվելիության ռիսկը: Ֆինանսական ռիսկի կառավարման գործառնային առաջնային նպատակն է՝ սահմանել ռիսկի սահմանաչափերը, այնուհետև՝ ապահովել, որ ռիսկի հակվածությունը մնա այդ սահմանաչափի շրջանակներում:

Վարկային ռիսկ

Վարկային ռիսկը կորստի ռիսկն է, որ կարող է առաջանալ փոխառուի, ապահովագրողի կամ պայմանագրային կողմի՝ պայմանավորվածության համաձայն ֆինանսական պարտավորությունները կատարելու կարողության վատթարացման արդյունքում: Խումբը կրում է վարկային ռիսկ առաջին հերթին ներդրումային գործունեության և բանկերում մնացորդների գծով:

Խումբը փորձում է կառավարել իր վարկային ռիսկը՝ կիրառելով վերահսկվող ներդրումային ռազմավարություն, ինչպես նաև կիրառելով ողջամիտ դատողություն բանկային գործընկերներ ընտրելիս: Խումբը կարող է կատարել ֆինանսավորման ապահով գործարքներ, մասնավորապես՝ վաճառքի և հետգնման պայմանագրեր (ռեպո պայմանագրեր), կամ գնման և վերավաճառքի պայմանագրեր (հակադարձ հետգնման պայմանագրեր): Ապահով գործարքների գծով, որոնք ներառում են հետգնման և վերավաճառքի պայմանագրերը, Ընկերությանը թույլ է տրվում վաճառել կամ վերագրավադրել որպես գրավ պահվող արժեթղթերը և օգտագործել այս արժեթղթերը դրանց փոխառության գործարքներում կամ փոխանցել պայմանագրային կողմերին՝ կարճ դիրքերի փակման նպատակով:

Խումբը պատասխանատու է վարկային ռիսկի վերահսկողության համար և պատասխանատու է իմ բի վարկային ռիսկի կառավարման համար, այդ թվում՝ պարտքային քաղաքականության ձևակերպում, գրավի պահանջների բավարարում, վարկերի գնահատում, վարկային ռիսկի ուսումնասիրություն և գնահատում, պայմանագրային կողմերի գծով, ինչպես նաև ըստ թողարկողի, վարկանիշի միջակայքերի, շուկայի իրացվելիության և երկրի գծով կուտակումների սահմանափակում: Դեկավարությունը չունի ներքին վարկանշման համակարգ և վարկային ռիսկը կառավարելու նպատակով կանոնավորապես գնահատում է ակտիվների որակը, սահմանում է իր ռիսկի ախորժակը՝ կիրառելով, ի թիվս այլ միջոցների, սահմանափակումների քաղաքականություն, խոշոր գործարքների գծով սահմանելով հաստատումների մեխանիզմ:

2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ վարկային ռիսկի ենթարկվածությունը ներկայացված է ստորև բերված աղյուսակում՝

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի		Երկիր	Վարկանիշ
	2015թ.	2014թ.		
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	9,674	20,604	Հայաստան	Չվարկանշված
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	179,307	161,840	Հայաստան	Չվարկանշված
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	736,468	765,204	Հայաստան	Չվարկանշված
Մինչև մարման ժամկետը պահովող ներդրումներ	208,912	209,666	Հայաստան	Չվարկանշված
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	9,998	16,866	Հայաստան	Չվարկանշված
	1,144,359	1,174,180		

2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ բոլոր ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ՀՀ տարածքում գտնվող գործարքային կողմերի հետ են և ֆինանսական ակտիվներից որևէ մեկը ժամկետանց կամ արժեզրկված չէ:

Հետգնման և արժեղթերի փոխատվության գործառնություններ: Խումբը ժամանակավորապես փոխատվությամբ տրամադրում է կամ վաճառում է իր սեփական արժեթղթերը այլ բրոքերների և պայմանագրային կողմերի, որի դեպքում որպես ապահովության միջոց ստանում է դրամական միջոցներ, իսկ այն դեպքում, երբ Խումբը իրականացնում է արժեղթերի փոխատվության գործառնություններ, այն կարող է որպես ապահովության միջոց ստանալ կամ չստանալ դրամական միջոցներ փոխառությամբ տրամադրված արժեթղթերի դիմաց: Արժեթղթերի գնի աճը կարող է հանգեցնել նրան, որ փոխատու արժեթղթերի իրական արժեքը կարող է գերազանցել որպես ապահովության միջոց ստացված կանխիկը: Այն դեպքում, եթե պայմանագրային կողմը չի վերադարձնում փոխատու արժեթղթերը կամ որպես ապահովության միջոց չի տրամադրում լրացուցիչ կանխիկ, ապա Խումբը կարող է ենթարկվել շուկայում գերիշխող գներով արժեթղթերի ձեռքբերման ռիսկի՝ արժեթղթերի փոխառության կամ փոխատու

արժեթղթերին ամռնչվող այլ պարտավորություններ կատարելու համար: Խումբը մեղմում է այս ռիսկը՝ պայմանագրային կողմերից պահանջելով վարկային հաստատումներ, վերահսկելով փոխատու արժեթղթերի իրական արժեքը և անհրաժեշտության դեպքում պահանջելով որպես ապահովության միջոց լրացուցիչ կանխիկ միջոցներ:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ փոխատվությամբ տրամադրված արժեթղթերի գումարը կազմել է 167,083 հազար դրամ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 167,690 հազար դրամ), որի գծով ապահովության միջոց չի ստացվել և որը առավելագույն ռիսկն է պարունակում այս գործառնության գծով: Տես նաև Ծան. 20: Հակադարձ հետզնման պայմանագրերով ստացված արժեթղթերի իրական արժեքը կազմել է 155,654 հազար դրամ, ինչպես ներկայացված է վերևում (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 159,908 հազար դրամ):

Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկն այն ռիսկն է, որ Խումբը դժվարություն կունենա իր այն ֆինանսական պարտավորությունները կատարելիս, որոնց մարումը նախատեսվում է կատարել կանխիկով կամ այլ ֆինանսական ակտիվներով: Խումբը իրացվելիության լրացուցիչ մակարդակ է ապահովում՝ օվերսայթ կանխիկ միջոցներով և կարճաժամկետ ներդրումներով, դրանով իսկ ապահովելով օրական ֆինանսավորման կարիքները և զուտ ակտիվների աճը փայտերերի համար: Կանխիկի դիրքի և դրամական հոսքերի վրա ազդող գործոնները ներառում են արժեթղթերով ներդրումային գործունեությունը, փայերի բաժանորդագրման և մարման տեմպերը: Այս գործոնների համակցությունը կարող է առաջացնել էական տատանումներ որոշակի ժամկետներում կանխիկի դիրքի գծով:

Խմբի քաղաքականությունը իրացվելիության կառավարմանը կայանում է նրանում, որպեսզի ապահովվի բավարար իրացվելիություն պարտավորությունների կատարման համար, թե ընթացիկ, և թե սթրեսային իրավիճակներում:

Ստորև ներկայացված աղյուսակում 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվությունում ճանաչված ֆինանսական ակտիվները և պարտավորությունները ներկայացվում են զեղչված հիմունքով և հիմնված են դրանց պայմանագրով նախատեսված դրամական հոսքերի վրա: Ըստ ղեկավարության գնահատումների, որոշակի ֆինանսական ակտիվների գծով ակնկալվող դրամական հոսքերը տարբերվելու են դրանց պայմանագրով նախատեսված պայմաններից, ելնելով նրանից, որ ղեկավարությունը կարող է իր հայեցողությամբ տնօրինել դրամական հոսքերը, կամ նախորդ փորձը ցույց է տալիս, որ դրամական հոսքերը կարող են տարբերվել պայմանագրով նախատեսված պայմաններից: Ղեկավարությունը տնօրինում է արժեթղթերի պորտֆել, որն իրացվելի է և կարող է օգտագործվել ֆինանսական պարտավորությունների և փայերի մարման արտահոսքերն ապահովելու համար: Ղեկավարության գնահատմամբ, չզեղչված դրամական հոսքերը ֆինանսական պարտավորությունների դեպքում մոտ են ստորև աղյուսակում ներկայացված տեղեկատվությանը և առանձին չեն ներկայացվում:

Ղեկավարությունը պահում է արժեթղթերի պորտֆել, որը իրացվելի է և կարող է օգտագործվել ֆինանսական պարտավորությունների արտահոսքերի ապահովման նպատակով, հետևաբար դասակարգել է դրանք որպես ցպահանջ իր իրացվելիության ռիսկի վերլուծությունում:

31 դեկտեմբերի 2015թ. (հազար դրամ)	Հաշվե- կշռային արժեք	մինչև 1 ամիս ժամկետով	1-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Առանց մարման ժամկետի
Ֆինանսական ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	9,674	9,674	-	-	-	-	-
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	179,307	179,307	-	-	-	-	-
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	736,468	430,187	-	-	40,707	-	265,574
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	208,912	-	9,983	9,421	189,508	-	-
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	9,998	9,998	-	-	-	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	1,144,359	629,166	9,983	9,421	230,215	-	265,574
Ֆինանսական պարտավորություններ							
Հետզնման պայմանագրեր	606,826	606,826	-	-	-	-	-
Հաշվեգրված և այլ պարտավորություններ	9,770	9,770	-	-	-	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	616,596	616,596	-	-	-	-	-
Չուտ դիրք	527,763	12,570	9,983	9,421	230,215	-	265,574
31 դեկտեմբերի 2014թ.							
(հազար դրամ)	Հաշվե- կշռային արժեք	մինչև 1 ամիս ժամկետով	1-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի	Առանց մարման ժամկետի
Ֆինանսական ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	20,604	20,604	-	-	-	-	-
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	161,840	-	161,840	-	-	-	-
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	765,204	522,397	-	-	46,278	-	196,529
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	209,666	-	9,983	9,371	190,312	-	-
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	16,866	16,866	-	-	-	-	-
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	1,174,180	559,867	171,823	9,371	236,590	-	196,529
Ֆինանսական պարտավորություններ							
Հետզնման պայմանագրեր	607,495	607,495	-	-	-	-	-
Հաշվեգրված և այլ պարտավորություններ	5,653	5,653	-	-	-	-	-
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	613,148	613,148	-	-	-	-	-
Չուտ դիրք	561,032	(53,281)	171,823	9,371	236,590	-	196,529

Շուկայական ռիսկ

Շուկայական ռիսկն այն ռիսկն է, որ շուկայում գործող գների փոփոխությունները, ինչպիսիք են տոկոսադրույքի ռիսկը, արժեթղթերի արժեքի, արտարժույթի փոխարժեքի և վարկային սարքերի փոփոխությունները կազդեն իմբի եկամուտների կամ ֆինանսական գործիքների իրական արժեքի վրա: Շուկայական ռիսկի կառավարման նպատակը ռիսկի այնպիսի կառավարումն ու վերահսկումն է, որը թույլ կտա պահպանել ռիսկին ենթարկվածության աստիճանն ընդունելի սահմաններում՝ միաժամանակ ապահովելով եկամտաբերության օպտիմալացումը: Խումբն իրականացնում է իր ներդրումային գույքի կառավարում ըստ գործիքների և օրական կտրվածքով:

Տոկոսադրույքի ռիսկ

Խմբին բնորոշ է ֆինանսական գործիքների պորտֆելի իրական արժեքի կամ եկամտի/ապագա դրամական հոսքերի տատանման ռիսկը շուկայական տոկոսադրույքների տատանման արդյունքում: Խմբի տոկոսակիր ֆինանսական գործիքների գծով իմբի քաղաքականությունն է՝ գործարքներ կատարել այնպիսի մարման ժամկետ ունեցող ֆինանսական գործիքներով, որոնք լավագույնս համապատասխանում են իմբի փայտերերի տարիքային խմբին և փայերի մարման ակնկալվող ժամկետներին: Այնուամենայնիվ, տոկոսադրույքի ռիսկի ազդեցությունը կարող է բարձր լինել՝ շուկայում գերիշխող տոկոսադրույքների տատանումների արդյունքում:

Տոկոսային եկամտի վրա կարող են ազդեցություն ունենալ այդ ակտիվների ծավալի և համադրության, ինչպես նաև տոկոսադրույքների և պորտֆելի կառավարման ռազմավարության տատանումները: Երբ տեղի է ունենում տոկոսադրույքների անկում, խումբը կարող է փորձել մեղմել այդ անկման բացասական ազդեցությունը՝ ավելացնելով ներդրումային պորտֆելում ակտիվների մարման ժամկետները՝ ակտիվի եկամտաբերությունը անփոփոխ թողնելու նպատակով: Ստորև ներկայացված է 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ տոկոսադրույքի միջակայքի դիրքը ֆինանսական գործիքների գծով:

31 դեկտեմբերի 2015թ.

(հազար դրամ)	Հաշվե- կշռային արժեք	մինչև 1 ամիս ժամկետով	1-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի տոկոսակիր	Ոչ
Ֆինանսական ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	9,674	9,674	-	-	-	-	-
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	179,307	179,307	-	-	-	-	-
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	736,468	470,894	-	-	-	-	265,574
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	208,912	-	9,983	9,421	189,508	-	-
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	9,998	-	-	-	-	-	9,998
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	1,144,359	659,875	9,983	9,421	189,508	-	275,572
Ֆինանսական պարտավորություններ							
Հետզնման պայմանագրեր	606,826	606,826	-	-	-	-	-
Հաշվեգրված և այլ պարտավորություններ	9,770	-	-	-	-	-	9,770
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	616,596	606,826	-	-	-	-	9,770
Չուտ դիրք	527,763	53,049	9,983	9,421	189,508	-	265,802

31 դեկտեմբերի 2014թ.

(հազար դրամ)	Հաշվե- կշռային արժեք	մինչև 1 ամիս ժամկետով	1-ից 6 ամիս	6-ից 12 ամիս	1-ից 5 տարի	Ավելի քան 5 տարի տոկոսակիր	Ոչ
Ֆինանսական ակտիվներ							
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	20,604	20,604	-	-	-	-	-
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	161,840	-	161,840	-	-	-	-
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	765,204	568,675	-	-	-	-	196,529
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	209,666	-	9,983	9,371	190,312	-	-
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	16,866	-	-	-	-	-	16,866
Ընդամենը ֆինանսական ակտիվներ	1,174,180	589,279	171,823	9,371	190,312	-	213,395
Ֆինանսական պարտավորություններ							
Հետգնման պայմանագրեր	607,495	607,495	-	-	-	-	-
Հաշվեգրված և այլ պարտավորություններ	5,653	-	-	-	-	-	5,653
Ընդամենը ֆինանսական պարտավորություններ	613,148	607,495	-	-	-	-	5,653
Չուտ դիրք	561,032	(18,216)	171,823	9,371	190,312	-	207,742

Քանի որ իմբի ֆինանսական գործիքների գծով դրամական միջոցների հոսքերից որևէ մեկը 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ կապակցված չէ լողացող տոկոսադրույթի հետ, խումբը չի պատրաստում և ներկայացնում տոկոսադրույթի ռիսկի զգայունության վերլուծություն, քանի որ այս առումով առկա չէ ազդեցություն շահույթի կամ վնասի կամ սեփական կապիտալի վրա:

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված են միջին տոկոսադրույթները տոկոսակիր գործիքների գծով՝ հիմք ընդունելով իմբի վերանայած հաշվետվությունները: Այս տոկոսադրույթներն իրենցից ներկայացնում են այդ ակտիվների ժամկետայնությունից ելնելով դրանց եկամտաբերության մոտավոր պատկերը՝

Տարեկան % արտահայտությամբ	31 դեկտեմբերի 2015թ.		31 դեկտեմբերի 2014թ.	
	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար	ՀՀ դրամ	ԱՄՆ դոլար
Տոկոսակիր ակտիվներ	12.82%	8.50%	13.35%	8.87%
Տոկոսակիր պարտավորություններ	10.44%	-	22.94%	-

Արտարժույթի ռիսկ

Արտարժույթի ռիսկն առաջանում է այն ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և պարտավորությունների գծով, որոնք իմբի գործառնական արժույթով չեն պահվում:

Ստորև բերված աղյուսակում ներկայացված է արտարժույթի փոխարժեքի փոփոխությունների ազդեցությունը 2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ:

31 դեկտեմբերի 2015թ. (հազար դրամ)	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով	Եվրոյով	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	8,651	1,012	11	9,674
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	179,307	-	-	179,307
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	698,790	37,678	-	736,468
Մինչև մարման ժամկետը պահովող ներդրումներ	208,912	-	-	208,912
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	9,998	-	-	9,998
Ընդամենը	1,105,658	38,690	11	1,144,359

Պարտավորություններ				
Հետզնման պայմանագրեր	606,826	-	-	606,826
Հաշվեգրված և այլ պարտավորություններ	9,770	-	-	9,770
Ընդամենը	616,596	-	-	616,596
Չուտ դիրք	489,062	38,690	11	527,763

31 դեկտեմբերի 2014թ. (հազար դրամ)	ՀՀ դրամով	ԱՄՆ դոլարով	Եվրոյով	Ընդամենը
Ակտիվներ				
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	5,854	14,750	-	20,604
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	161,840	-	-	161,840
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	718,926	46,278	-	765,204
Մինչև մարման ժամկետը պահովող ներդրումներ	209,666	-	-	209,666
Այլ ֆինանսական ակտիվներ	10,216	6,650	-	16,866
Ընդամենը	1,106,502	67,678	-	1,174,180

Պարտավորություններ				
Հետզնման պայմանագրեր	607,495	-	-	607,495
Հաշվեգրված և այլ պարտավորություններ	5,653	-	-	5,653
Ընդամենը	613,148	-	-	613,148
Չուտ դիրք	493,354	67,678	-	561,032

2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ՀՀ դրամի արժևորումը կամ արժեզրկումը ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ, ինչպես ներկայացված է ստորև, կհանգեցնել զուտ ակտիվների աճի (նվազման) և շահույթի կամ վնասի, ստորև նշված գումարների չափով: Այս վերլուծությունը հիմնված է արտարժույթի փոխարժեքի տատանումների վրա, որոնք համարվում են ինքնուրույն գնահատմամբ համարվել են հնարավոր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Վերլուծությունը ենթադրում է, որ բոլոր մնացած փոփոխականները, մասնավորապես տոկոսադրույքերը, մնում են անփոփոխ:

(հազար դրամ)	Շահույթ կամ վնաս/ սեփական կապիտալ	
	Արժեզրկում	Արժևորում
10% ԱՄՆ դոլարի շարժ ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ		
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	3,869	(3,869)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,768	(6,768)

բ. Գործառնական ռիսկ

Խմբի նպատակն է կառավարել գործառնական ռիսկը, որպեսզի հավասարակշռի ֆինանսական կորուստները, ինչպես նաև իր հեղինակությանը հասցվող վնասը: Գործառնական ռիսկի շուրջ զարգացման և վերահսկողության ձևավորման և իրականացման հիմնական

պատասխանատվությունը կրում է իմբի գործադիր մարմինը: Այս ռիսկը մեղմելու համար շարունակաբար վերահսկվում են ներքին գործընթացները, ռիսկ պարունակող գործընթացները հնարավորինս ավտոմատացվում են, ի լրումն, օգտագործվում են պահուստային տեխնիկական և ծրագրային համակարգեր, տեղեկատվությունը կանոնավորապես արխիվացվում և պահվում է առանձնացված վայրում՝ այն ցանկացած ժամանակ վերականգնելու հնարավորությամբ, մասնավորապես այն դեպքում երբ տեղի է ունենում կարևոր երկկողմ գործընթաց, կամ՝ ստուգումներ և համեմատումներ իրականացնելու նպատակով:

գ. Կապիտալի ռիսկի կառավարում

Խումբը կառավարում է իր կապիտալը՝ ապահովելու համար գործունեության շարունակականությունը՝ առավելագույնի հասցնելով բաժնետերերի շահութաբերությունը՝ պարտքի և սեփական կապիտալի հավասարակշռությունն օպտիմալացնելու միջոցով: Խմբի կապիտալի համարժեքությունը վերահսկվում է՝ ի թիվս այլ միջոցների, ՀՀ կենտրոնական բանկի կողմից սահմանված սահմանաչափերով: Նախորդ տարվա ընթացքում Խումբն ապահովել է համապատասխանություն կապիտալի պահանջների հետ կապված բոլոր արտաքին պայմաններին:

դ. Ոչ ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Տեխնոլոգիական և գործառնական ռիսկեր. Խումբը ենթակա է տեխնոլոգիական և գործառնական ռիսկերի, որն իրենից ներկայացնում է իմբի, նրա մատակարարների կամ նրան ծառայություն մատուցող կողմերի վերահսկողության ընթացակարգերում կամ տեխնոլոգիական համակարգերում անկախ թերությունների արդյունքում հնարավոր կորուստները, որոնք սահմանափակում են տեղեկատվության հավաքագրման, մշակման և հաղորդակցման հնարավորությունը, իր սեփական, ինչպես նաև փայտերերի գործարքները արդյունավետ և անխափան իրականացնելու հնարավորությունը: Այս ռիսկը նաև ներառում է մարդկային սխալի, աշխատակիցների ոչ պատշաճ վարքագծի, համակարգչային վիրուսների, տեղեկատվական հարձակումների, ահաբեկչության, ինչպես նաև բնական աղետների ռիսկը: Խմբի գործառնականությունները մեծապես պայմանավորված են իր տեխնոլոգիական համակարգերի ամբողջական և անխափան գործունեությունից և հաջողության գրավականը մասնավորապես նաև կայանում է տեխնոլոգիաների ժամանակին բարելավումներով՝ հաշվի առնելով հաճախորդի հետզհետե փոփոխվող կարիքները: Խմբի համակարգերի խափանումների, սխալների կամ անսարքության դեպքում, գործառնականությունները կարող են զգալի բացական ազդեցություն կրել: Գործունեության նման խափանումներից խուսափելու համար, Խումբը վարում է կրկնօրինակման և տվյալների վերականգնման գործառնականություններ, այդ թվում՝ տվյալների կրկնօրինակման և հաղորդակցության ապահովման միջոցներ, ինչպես նաև իրականացնում է աղետների դեպքում տվյալների վերականգնման ստուգումներ:

Գործառնական ռիսկը մեղմացնող հսկողական մեխանիզմներ մշակման և ներդրման համար առաջնահերթ պատասխանատվություն է կրում ղեկավար անձնակազմը: Խումբն ունի տվյալների հետ աշխատանքի ստանդարտները կարգավորող քաղաքականություններ և ընթացակարգեր, որոնք անդրադառնում են թե՛ ներքին տեղեկատվությանը, աշխատակիցների անձնական տվյալներին, և թե՛ ոչ հանրային սեփականություն հանդիսացող՝ հաճախորդի տվյալներին: Խումբը իր աշխատակիցների, կապալառուների և գործընկերների համար հստակորեն սահմանում է տվյալների անկախության պահպանման ակնկալվող ստանդարտները: Տվյալների անվտանգության գծով անցկացվում են կանոնավոր վերապատրաստումներ:

Անկախ ռիսկերի կառավարման աշխատանքներից, ոչ միշտ է հնարավոր կանխել կամ կանխարգելել տեխնոլոգիական կամ գործառնական գործընթացների խափանումները, ինչպես նաև կեղծիքի կամ այլ խեղաթյուրումների հավանականությունը, հետևաբար՝ խմբի կողմից ձեռնարկված կանխարգելիչ միջոցառումները ոչ բոլոր դեպքերում կարող են արդյունավետ լինել: Խումբը կարող է ենթարկվել դատական հայցերի, կրել վնասներ և կանոնակարգային պատժամիջոցների ենթարկվել, և կարող են ստիպված լինել բավականաչափ միջոցներ ներդնել խոցելի կետերը և այլ ռիսկերի արդյունքները մեղմելու և վերականգնելու ուղղությամբ:

Կարգավորման ռիսկեր. որպես արժեթղթերի, ակտիվների կառավարման շուկայի մասնակից, Խումբը ենթակա է կառավարական, վերահսկող մարմինների (մասնավորապես՝ ՀՀ Կենտրոնական բանկի և ՀՀ ֆինանսների նախարարության) կողմից կանոնակարգման: Այս կանոնակարգող մարմինները սովորաբար ըստ իրենց հայեցողության իրավասու են ավելի մեծ սահմանափակումներ սահմանել կանոնակարգվող միավորի գործունեության համար՝ նպատակ ունենալով պաշտպանել ներդրողների կամ հանրության շահերը: Խումբը նաև ենթակա է կարգավորիչ կամ կարգավորման պահանջների, որոնք մասնավորապես ամօրյա են հաճախորդների հանդեպ տարաբնույթ ֆիդուցիար պատավորություններին, կառավարման վճարներին, համապատասխանության գործողությունների իրականացմանը, միջնորդային պայմանագրերին, շահերի բախմանը, գովազդման, կառավարչի և հաճախորդների միջև գործակալության խաչաձև և հիմնական գործարքների սահմանափակումներին, գրանցումների վարման և հաշվետվությունների ներկայացման, բացահայտման ինչպես նաև կեղծիքից պաշտանվածության ընդհանուր դրույթներին:

Դեկլարությունը ներդրում է կատարել իր գործունեությանն ամօրյա տարաբնույթ իրավաբանական և կանոնակարգային/կարգավորման պահանջների հետ համապատասխանությունն ապահովելու ուղղությամբ: Չնայած օրենսդրական և կանոնակարգային/կարգավորման պահանջների հետ համապատասխանությունն ապահովելու ուղղությամբ կատարված քայլերին, առկա են մի շարք ռիսկեր, մասնավորապես այն մասով, որ կանոնակարգային դաշտը կարող է լինել ոչ հստակ կամ կանոնակարգող մարմնի կողմից կարող են վերանայվել դրանց կիրառման ցուցումները: Կանոնակարգող մարմնի կողմից խմբի կամ դրա հետ փոխկապակցված անձանց, աշխատակիցների, պաշտոնատար անձանց հանդեպ ցանկացած հարկադրանք կարող է հանգեցնել տույժերի, տուգանքների, դադարեցման կամ չեղյալ հայտարարման հրամանների, հարկադիր գործողությունների, կասեցման կամ լիազորությունների դադարեցման, կամ այլ կարգապահական միջոցների գործադրմանը, ընդհուպ մինչև գործունեության սահմանափակումը: Նշվածներից ցանկացածի պարագայում խմբի վարկանիշը կարող է վնաս կրել և դա կարող է բացասաբար ազդել գործունեության արդյունքների կամ ֆինանսական վիճակի վրա: Պահանջների հետ համապատասխանության բացակայության արդյունքում կարող են կիրառվել զգալի դրամական և ոչ դրամական պատժամիջոցներ:

7. Չուտ տոկոսային եկամուտ

(հազար դրամ)	2015թ.	2014թ.
Տոկոսային եկամուտ		
Ավանդներ բանկերում	-	14,147
Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր	23,595	8,316
Ճահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	37,610	109,844
Միջև մարման ժամկետը պահովող ներդրումներ	3,896	5,735
Փոխառությամբ տրամադրված արժեթղթեր	16,465	9,700
Այլ	225	-
Ընդամենը տոկոսային եկամուտ	81,791	147,742
Տոկոսային ծախս		
Հետգնման պայմանագրեր	49,758	81,630
Ընդամենը տոկոսային ծախս	49,758	81,630
Չուտ տոկոսային եկամուտ	32,033	66,112

8. Կոմիսիոն եկամուտներ և ծախսեր

(հազար դրամ)	2015թ.	2014թ.
Կոմիսիոն եկամուտ		
Պահանջարկի գործունեությունից	46,846	39,069
Արժեթղթերի կառավարումից	19,705	1,638
Ֆոնդերի կառավարման գործունեությունից	4,471	3,820
Ֆոնդերի փայերի թողարկումներից	117	7,748
Այլ	1,000	-
Ընդամենը կոմիսիոն եկամուտ	72,139	52,275
Կոմիսիոն ծախս		
Գործարքներ և համանման գործառնություններ ֆինանսական հաստատությունների հետ	20,081	20,918
Ընդամենը կոմիսիոն ծախս	20,081	20,918
Չուտ կոմիսիոն եկամուտ	52,058	31,357

9. Ճահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով զուտ օգուտ/(վնաս)

(հազար դրամ)	2015թ.	2014թ.
Չուտ օգուտ/(վնաս) դիվիդենդի գործառնություններից	2,258	(3,737)
Իրական արժեքի զուտ փոփոխություն	16,939	(6,737)
Ճահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների գծով զուտ օգուտ/(վնաս)	19,197	(10,474)

10. Վարչական ծախսեր

(հազար դրամ)	2015թ.	2014թ.
Աշխատակիցների հատուցմանն ուղղված ծախսեր	40,477	58,810
Գործառնական վարձակալության գծով ծախսեր	29,828	28,621
Մասնագիտական ծառայություններ	12,000	12,378
Հարկեր՝ բացի շահութահարկից	9,941	11,438
Մաշվածություն և ամրոտիզացիա	3,809	3,353
Հաղորդակցության գծով ծախսեր	2,771	2,744
Գրասենյակային և վարչական ծախսեր	617	2,102
Ճանապարհորդական և վերապատրաստման գծով ծախսեր	787	1,378
Այլ ծախսեր	1,412	3,357
Ընդամենը վարչական ծախսեր	101,642	124,181

11. Շահութահարկ

(հազար դրամ)	2015թ.	2014թ.
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս	1,832	18,251
Չետաձգված շահութահարկի գծով օգուտ	(2,375)	(25,841)
Ընդամենը շահութահարկի գծով օգուտ	(543)	(7,590)

Խումբը չափում և հաշվառում է իր ընթացիկ շահութահարկը և հարկվող բազան իր ակտիվներում և պարտավորություններում՝ համաձայն ՀՀ հարկային օրենսդրության պահանջների, որոնք կարող են տարբեր լինել ՖՅՄՍ պահանջներից:

Խումբը ենթակա է որոշակի մշտական հարկային տարբերությունների՝ որոնք պայմանավորված են որոշակի ծախսերի՝ հարկային տեսանկյունից չհավաստագրվող լինելու, ինչպես նաև՝ որոշակի եկամուտների՝ հարկային տեսանկյունից չհարկվող համարվելու հետ:

Չետաձգված հարկերն իրենցից ներկայացնում են ֆինանսական հաշվառման և հարկային հաշվառման նպատակով օգտագործված՝ ակտիվների և պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեքների միջև ժամանակավոր տարբերությունների գուտ հարկային արդյունքները: 2015թ. և 2014թ. ժամանակավոր տարբերություններն առավելապես իրենցից ներկայացնում են եկամուտների և ծախսերի ճանաչման տարբեր մեթոդներին/ժամկետներին, ինչպես նաև՝ հարկային հաշվառման մեջ որոշակի ակտիվների համար հարկվող բազայի գոյացման ժամանակավոր տարբերություններ:

Հայաստանի Հանրապետության հարկային օրենսդրության համաձայն շահութահարկի դրույթաչափը կազմում է 20%, որն էլ օգտագործվել է ստորև համեմատության նպատակներով (2014թ.՝ 20%):

(հազար դրամ)	2015թ.		2014թ.	
Շահույթ/(վնաս) մինչև շահութահարկով հարկումը	1,490		(36,981)	
Հարկման դրույթաչափով հաշվարկված հարկ	298	20.00%	(7,396)	(20.00%)
Չհարկվող եկամուտ	(6,447)	(432.68%)	(403)	(1.09%)
Չվազեցվող ծախսեր	2,421	162.48%	209	0.57%
Չճանաչված հարկային վնասներ և նախկին այն հարկային վնասների ապաճանաչում, որոնց գծով ճանաչվել են հարկային ակտիվներ	3,185	213.76%	-	-
Շահութահարկի գծով ծախս	(543)	(36.44)%	(7,590)	(20.52%)

Ստորև ներկայացված է 2015թ. և 2014թ. ժամանակավոր տարբերությունների գծով հետաձգված հարկի հաշվարկը.

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի 2014թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2015թ.
Չեղանկարծ հարկային ակտիվներ			
Հաշվեգրված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	2,720	(682)	2,038
Հաջորդ հաշվետու ժամանակաշրջանին փոխանցված հարկային վնասներ	1,514	-	1,514
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	4,234	(682)	3,552
Չեղանկարծ հարկային պարտավորություններ			
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	(5,184)	1,713	(3,471)
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներ	(487)	-	(487)
Դեբիտորական պարտքի մնացորդ	(1,422)	1,422	-
Հիմնական միջոցներ	(236)	(78)	(314)
Ընդամենը՝ հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(7,329)	3,057	(4,272)
Չուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ/(պարտավորություններ)	(3,095)	2,375	(730)
Չեղանկարծ հարկային ակտիվ	612	1,541	2,153
Չեղանկարծ հարկային պարտավորություն	(3,707)	834	(2,873)

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի 2013թ.	Շահույթում կամ վնասում ճանաչված	31 դեկտեմբերի 2014թ.
Չեղանկարծ հարկային ակտիվներ			
Հաշվեգրված ծախսեր և այլ պարտավորություններ	2,632	88	2,720
Հաջորդ հաշվետու ժամանակաշրջանին փոխանցված հարկային վնասներ	2,693	(1,179)	1,514
Ընդամենը հետաձգված հարկային ակտիվ	5,325	(1,091)	4,234
Չեղանկարծ հարկային պարտավորություններ			
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	(34,261)	29,077	(5,184)
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ֆինանսական ակտիվներ	-	(487)	(487)
Դեբիտորական պարտքի մնացորդ	-	(1,422)	(1,422)
Հիմնական միջոցներ	-	(236)	(236)
Ընդամենը՝ հետաձգված հարկային պարտավորություններ	(34,261)	26,932	(7,329)
Չուտ հետաձգված հարկային ակտիվներ/(պարտավորություններ)	(28,936)	25,841	(3,095)
Չեղանկարծ հարկային ակտիվ	216	396	612
Չեղանկարծ հարկային պարտավորություն	(29,152)	25,445	(3,707)

12. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի 2015թ.	31 դեկտեմբերի 2014թ.
Ընթացիկ հաշիվներ	9,674	20,604
Ընդամենը դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	9,674	20,604

13. Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի 2015թ.	31 դեկտեմբերի 2014թ.
Պարտքային գործիքներ		
ՀՀ պետական արժեթղթեր	430,187	522,397
Կորպորատիվ պարտքային գործիքներ	40,707	46,278
Ընդամենը պարտքային գործիքներ	470,894	568,675
Կորպորատիվ պարտքային գործիքներ	42,257	41,594
Փայեր ֆոնդերում	223,317	154,935
Ընդամենը շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	736,468	765,204

Ֆոնդի փայերում ներդրումները ներկայացնում են ԿԱՄավոր 1, ԿԱՄավոր 2 և ԿԱՄ ՊԱՖ ֆոնդերում փայատիրություններ խմբի ներդրումների կառավարման շրջանակներում: Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ այս փայերը հաշվառվում են ֆոնդերի ակտիվների զուտ արժեքում խմբի մասնաբաժնում:

Հետզևման պայմանագրերով գրավադրված և հակադարձ հետզևման պայմանագրերով ստացված՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվները դիտարկված են Ծան.18-ում:

14. Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ

(հազար դրամ)	Ժամկե- տայնություն	Անվա- նական տոկոսա- դրույք%	31	31
			դեկտեմբերի 2015թ.	դեկտեմբերի 2014թ.
Պարտքային գործիքներ				
ՀՀ պետական արժեթղթեր	10 տարի	10%	208,912	209,666
Ընդամենը մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ			208,912	209,666

Հետզևման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերը դիտարկված են Ծան.18-ում:

15. Հիմնական միջոցներ

(հազար դրամ)	Համակարգիչներ	Վարձակալվող ակտիվների վրա կապիտալացվող բարելավումներ	Այլ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք				
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	13,793	13,016	6,816	33,625
Ավելացումներ	484	-	475	959
Օտարումներ	(576)	-	(20)	(596)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	13,701	13,016	7,271	33,988
Ավելացումներ	316	-	-	316
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	14,017	13,016	7,271	34,304
Կուտակված մաշվածություն				
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	5,633	540	4,485	10,658
Մաշվածության գծով ծախս	1,404	650	525	2,579
Օտարումներ	(576)	-	(20)	(596)
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,461	1,190	4,990	12,641
Մաշվածության գծով ծախս	1,405	650	575	2,630
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,866	1,840	5,565	15,271
Չուտ հաշվեկշռային արժեք				
2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	6,151	11,176	1,706	19,033
2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	7,240	11,826	2,281	21,347
2013թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	8,160	12,476	2,331	22,967

16. Այլ ակտիվներ

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի 2015թ.	31 դեկտեմբերի 2014թ.
Այլ ֆինանսական ակտիվներ		
Պահանջներ հաճախորդների նկատմամբ	2,851	9,305
Տրված փոխառություններ	-	6,650
Այլ	7,147	911
	9,998	16,866
Այլ ոչ ֆինանսական ակտիվներ		
Տրված կանխավճաներ	8,002	1,243
Այլ	1,354	283
Ընդամենը այլ ակտիվներ	19,354	18,392

17. Բաժնետիրական կապիտալ

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Ընկերության գրանցված և ամբողջությամբ վճարված բաժնետիրական կապիտալը կազմել է 510,000 հազար դրամ (2014թ` 510,000 ՀՀ դրամ), որն իրենից ներկայացնում է 51,000 սովորական բաժնետոմս` յուրաքանչյուրը 10,000 ՀՀ դրամ արժողությամբ: Սովորական բաժնետոմսերը տնօրինողները իրավունք ունեն ստանալ հայտարարված շահաբաժիններ և ունեն մեկ բաժնետոմսի դիմաց մեկ ձայնի իրավունք: Ընկերության ընդհանուր հայտարարված բաժնետոմսերի քանակը կազմում է 100,000 սովորական բաժնետոմս:

Ընկերությունը ենթակա է կապիտալի համարժեքության պահանջներին, որը համաձայն գործող օրենսդրության, կազմում է 300,000 հազար դրամ:

Խմբի բաժնետիրական կապիտալը վճարված է մասնակիցների կողմից ՋՋ դրամով և նրանք իրավունք ունեն ստանալ շահաբաժիններ և կապիտալի բաշխումներ՝ ՋՋ դրամով: 2015թ. շահաբաժիններ չեն հայտարարվել կամ վճարվել (2014թ.՝ հայտարարվել և վճարվել է 63,240 հազար դրամ):

Խմբի մասնակիցների միջև բաշխման ենթակա պահուստը իրենից ներկայացնում է կուտակված չբաշխված շահույթի գումարը, որը ներկայացված է ՋՋ օրենսդրությամբ ներկայացվող հաշվետվություններում: Չբաշխվող պահուստները ներկայացված են ընդհանուր պահուստային ֆոնդով, որը ստեղծված է ՋՋ օրենսդրության պահանջներով՝ ընդհանուր բնույթի ռիսկերի մեղմման նպատակով, մասնավորապես՝ ապագա կորուստների կամ անկանխատեսելի ռիսկերի և պայմանական դեպքերի արդյունքում: Այս պահուստային ֆոնդը ստեղծվել է Ընկերության և նրա դուստր ընկերության կանոնադրության համաձայն, որով սահմանված է այս նպատակներով բաժնետիրական կապիտալի 5% պահուստավորման պահանջ: 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ գլխավոր պահուստը կազմել է 30,100 հազար դրամ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 30,100 հազար դրամ):

18. Ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների փոխանցումներ

Խումբն ունի գործարքներ հետգնման և հակադարձ հետգնման համաձայնագրերով: Ռեպո համաձայնագրերով փոխատվություն տրված կամ վաճառված արժեթղթերը փոխանցվում են երրորդ կողմին Խմբի կողմից ստացած կանխիկ դրամի փոխարեն: Այս ֆինանսական ակտիվները կարող են վերագրավադրվել կամ վերավաճառվել գործընկերների կողմից Խմբի կողմից պարտավորությունների չկատարման (դեֆոլտի) բացակայության դեպքում, սակայն գործընկերը պարտավորվում է վերադարձնել արժեթղթերը պայմանագրի ավարտին: Խմբի սահմանմամբ այդ արժեթղթերի գծով բոլոր ռիսկերն ու օգուտները պահպանվել են և այդ իսկ պատճառով դրանք չեն ապաճանաչվել: Այս գործարքներն իրականացվում են այն պայմաններով, որոնք ընդունված են ստանդարտ վարկավորման և արժեթղթերի փոխառության ու վարկային գործունեության ժամանակ, ինչպես նաև այնպիսի փոխանակման գործարքներում, որտեղ Խումբը հանդես է գալիս որպես միջնորդ:

Հակադարձ հետգնման պայմանագրեր

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ Խումբը հակադարձ հետգնման պայմանագրեր է կնքել իր բաժնետիրոջ հետ՝ 179,307 հազար դրամ գումարով, 10.7% անվանական տոկոսադրույքով (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 161,840 հազար դրամ, 23% անվանական տոկոսադրույքով), որը ներառում է հաշվեգրված տոկոս 19,073 հազար դրամ գումարով (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 1,497 հազար դրամ): 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ այս հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով որպես գրավ ստացված ակտիվների իրական արժեքը կազմել է 155,654 հազար դրամ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ 159,908 հազար դրամ), որն իրենից ներկայացնում է ՋՋ պետական պարտքային արժեթղթեր: Խումբը պարտավորվում է վերադարձնել համարժեք արժեթղթեր: 2015թ. ընթացքում ճանաչված տոկոսագումարը հակադարձ հետգնման պայմանագրերի գծով կազմում է 23,595 հազար դրամ (2014թ.՝ 8,316 հազար դրամ):

Չեղանման պայմանագրեր

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի 2015թ.	31 դեկտեմբերի 2014թ.
Չեղանման պայմանագրերով փոխանցված և գրավադրված՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների իրական արժեքը	430,187	431,251
Չեղանման պայմանագրերով փոխանցված և գրավադրված՝ մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումների հաշվեկշռային արժեքը	41,829	41,976
Չեղանման պայմանագրերով ստացված և հակադարձ հեղանման պայմանագրերով գրավադրված արժեթղթերի իրական արժեքը	155,654	159,908
Ընդամենը հեղանման պայմանագրերով փոխանցված և գրավադրված ֆինանսական ակտիվներ	627,670	633,135
Չարակից պարտավորությունների հաշվեկշռային արժեք	606,826	607,495

Արժեթղթերի փոխատվություն

2014թ. ընթացքում խումբը կնքել է արժեթղթերի փոխատվության պայմանագիր իր բաժնետիրոջ հետ, ըստ որի 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 167,083 հազար դրամ (2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 167,690 հազար դրամ) հաշվեկշռային արժեքով մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումները փոխատվությամբ տրամադրվել են մինչև 2017թ. հունիսի 15-ը: 2015թ. ընթացքում ճանաչված տոկոսագումարը արժեթղթերի փոխատվության գծով կազմում է 16,465 հազար դրամ (2014թ.՝ 9,700 հազար դրամ):

19. Հաշվեգրված և այլ պարտավորություններ

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի 2015թ.	31 դեկտեմբերի 2014թ.
Այլ ֆինանսական պարտավորություններ		
Կապալառուներին վճարվելիք միջոցներ	9,770	3,673
Գործառնական վարձակալությամբ վճարման ենթակա միջոցներ	-	1,980
	9,770	5,653
Այլ ոչ ֆինանսական պարտավորություններ		
Հաշվեգրված արձակուրդային պահուստ	4,191	8,629
Ստացված կանխավճարներ	2,732	3,443
Պարտավորություն պետական բյուջեի հանդեպ	2,220	1,263
Այլ հաշվեգրված գումարներ	6,000	650
Ընդամենը	24,913	19,638

20. Գործարքներ կապակցված կողմերի հետ

Համաձայն ՀՀՄՍ 24 «Կապակցված կողմերի բացահայտում» ստանդարտի, կողմերը համարվում են կապակցված, եթե նրանցից մեկը կարող է վերահսկել մյուսին կամ նշանակալի ազդեցություն ունենալ մյուսի վրա՝ ֆինանսական և գործառնական որոշումներ կայացնելիս: Ներկայացվող հաշվետվությունների առումով իմբի կապակցված կողմերն են՝ նրա մայր ընկերությունը, գլխավոր բաժնետերերը, կառավարվող ֆոնդերը, իմբի ղեկավարությունը, ինչպես նաև նրանց հետ կապակցված անձինք և նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունները:

2015թ. և 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ իմբի վերջնական վերահսկողություն իրականացնում է պրն. Տիգրան Կարապետյանը: Ընկերության բաժնետոմսերը տնօրինվում են պրն. Տիգրան Կարապետյանի և պրն. Արմեն Մկոյանի կողմից, որոնց պատկանում են համապատասխանաբար բաժնետոմսերի 74.5% և 25.5%:

Փոխկապակցված կողմերի հետ գործարքները, մնացորդները, եկամուտներն ու ծախսերը հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ հետևյալն են.

(հազար դրամ)	31 դեկտեմբերի 2015թ.		
	Բաժնետերեր և մայր ընկերություն և բաժնետերերի հետ համատեղ վերահսկվող ընկերություններ	Առանցքային ղեկավար անձնակազմ	Խմբի կողմից Կառավարվող ֆոնդեր
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն			
Եկամուտ			
Տոկոսային եկամուտ	39,496	-	-
Կոմիսիոն եկամուտ	6,336	-	-
Կառավարման միջնորդավճարներ	-	-	4,471
Ծախսեր			
Վարչական ծախսերում ներառված գործառնական վարձակալության ծախսեր	(29,828)	-	-
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն			
Հակադարձ հետզևման պայմանագրեր	179,307	-	-
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	-	223,317
Փոխառությամբ տրված արժեթղթեր մինչև մարման ժամկետը պահվող գործիքներում	167,083	-	-
Այլ ակտիվներ	9,620	-	-
Հաշվեգրված և այլ պարտավորություններ	-	(444)	-
31 դեկտեմբերի 2014թ.			
(հազար դրամ)	Բաժնետերեր և մայր ընկերություն և բաժնետերերի հետ համատեղ վերահսկվող ընկերություններ	Առանցքային ղեկավար անձնակազմ	Խմբի կողմից Կառավարվող ֆոնդեր
Շահույթի կամ վնասի և այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին համախմբված հաշվետվություն			
Եկամուտ			
Տոկոսային եկամուտ	15,599	-	-
Կոմիսիոն եկամուտ	338	-	-
Կառավարման միջնորդավճարներ	-	-	3,378
Ծախսեր			
Վարչական ծախսերում ներառված գործառնական վարձակալության ծախսեր	(28,621)	-	-
Ֆինանսական վիճակի մասին համախմբված հաշվետվություն			
Հակադարձ հետզևման պայմանագրեր	161,840	-	-
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ	-	-	154,935
Փոխառությամբ տրված արժեթղթեր մինչև մարման ժամկետը պահվող գործիքներում	167,690	-	-
Այլ ակտիվներ	3,580	6,650	-
Հաշվեգրված և այլ պարտավորություններ	(2,057)	(1,536)	-

Տարվա համար ղեկավար անձնակազմի վարձատրությունը կազմել է 15,362 հազար դրամ (2014թ.` 14,008 հազար դրամ):

21. Ֆինանսական գործիքների իրական արժեքը

Խմբի հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը և բացահայտումները պահանջում են որ իրական արժեքը որոշվի ֆինանսական և ոչ ֆինանսական ակտիվների համար: ՖՅՄՍ-ի սահմանմամբ, իրական արժեքն այն գումարն է, որը շուկայի մասնակիցների միջև չափման ամսաթվի դրությամբ սովորական գործարքի արդյունքում կստացվեր ակտիվը վաճառելիս, կամ կվճարվեր պարտավորությունը փոխանցելիս:

Շարունակական հիմունքով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքը

Հաշվի առնելով մի շարք ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների կարճաժամկետ բնույթը՝ ղեկավարությունը կարծում է, որ դրանց հաշվեկշռային արժեքները մոտ են դրանց իրական արժեքին: Որոշակի այլ ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների գծով ղեկավարությունն օգտագործում է ստորև նկարագրված մեթոդները՝ դրանց չափման և բացահայտման նպատակով: Կիրառելի լինելու դեպքում, տվյալ ակտիվի կամ պարտավորության գծով ծանոթագրություններում բացահայտվում է իրական արժեքի որոշման համար օգտագործված լրացուցիչ տեղեկատվություն, սակայն, հաշվի առնելով սուբյեկտիվ դատողությունը և անորոշությունները, իրական արժեքը չպետք է համարվի անմիջապես իրացվելի՝ ակտիվների վաճառքի կամ պարտավորությունների մարման պահին:

Ֆինանսական ակտիվներ/ ֆինանսական պարտավորու-թյուն-հազար ներ	Իրական արժեքը 2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հազար դրամով	Իրական արժեքի հիերարխիա	Գնահատման տեխնիկա(ներ) և հիմնական ելակետային տվյալ(ներ)	Էական ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալ(ներ)	Ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալների հարաբերակցությունը իրական արժեքին	
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ ՀՀ պետական և կառավարական պարտքային արժեթղթեր	430,187	Մակարդակ 2	Չեղչված դրամական հոսքեր՝ հիմնված պայմանագրով ամրագրված՝ պարտքային արժեթղթերի պայմանների վրա և ակտիվ շուկայում գնանշված պետական եկամտաբերության կորը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Կիրառված եկամտաբերության կորը տատանվում էր 10.46% - 15.79% միջակայքում:		կ/չ	կ/չ
Կորպորատիվ պարտքային արժեթղթեր	40,707	Մակարդակ 2	Չեղչված դրամական հոսքեր՝ հիմնված պայմանագրով ամրագրված՝ պարտքային արժեթղթերի պայմանների վրա և ակտիվ շուկայում գնանշված եկամտաբերության կորը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տվյալ գործիքի համար: Կիրառված եկամտաբերության կորը տատանվում էր 8.45% - 11.6% միջակայքում:	Շուկայահանման բացակայության զեղչ՝ ըստ ղեկավարության գնահատման՝ հիմք ընդունելով փորձը և շուկայի պայմանները, ներդրվող կազմակերպու-թյունների կապիտալը	Որքան մեծ է սեփական կապիտալը, այնքան ավելի բարձր է իրական արժեքը	
Բաժնային արժեթղթեր	42,257	Մակարդակ 3	Չեղչված դրամական հոսքեր		կ/չ	կ/չ
Ֆոնդի փայեր	223,317	Մակարդակ 2	Համապատասխան ֆոնդերի գուտ ակտիվների արժեքը՝ ըստ ֆոնդերի կողմից հրապարակված տվյալների		կ/չ	կ/չ
736,468						

2015թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 42,257 հազար դրամ արժեքով բաժնային արժեթղթերն իրենցից ներկայացնում են բաժնային արժեթղթեր երկու հայկական առևտրային բանկերում, որոնք ցուցակված են տեղական արժեթղթերի շուկայում: Այնուամենայնիվ, հաշվի առնելով այս արժեթղթերի գծով շուկայում գործարքների սահմանափակ թիվը 2015թ. ընթացքում, դեկավարությունը այս բաժնային արժեթղթերի իրական արժեքները որոշել է՝ կիրառելով գնահատման լրացուցիչ տեխնիկաներ՝ վերադասակարգելով այս արժեթղթերը մակարդակ 1-ից մակարդակ 3-ի: Մակարդակ 3-ի արժեթղթերի համեմատագրումը իրենից ներկայացնում է 41,594 հազար դրամի փոխանցում մակարդակ 1-ից մակարդակ 3 և իրական արժեքի ճանաչում 663 հազար դրամի չափով՝ ներառված շահույթում կամ վնասում: Գնահատման տեխնիկայում դեկավարության կողմից օգտագործված հիմնական ելակետային տվյալները ներառում են ներդրվող կազմակերպությունների կապիտալը, իրացվելիության ցուցանիշները՝ հաշվի առնելով դեկավարության փորձը շուկայի պայմանների, տվյալ ոլորտում վերջին գործարքների գների, տևողությունը և թողարկվող արժեթղթերի հարաբերակցության չափը, ֆինանսական վիճակը և այլ գործոններ, որոնք էական են գնահատման դրական կամ բացասական ճշգրտումը դիտարկելու տեսանկյունից: Եթե դեկավարության կողմից օգտագործվող ելակետային տվյալները, այն է՝ ներդրվող ընկերությունում բաժնեմասնակցությունը, լինել 15-20% բարձր/ցածր, իրական արժեքի ազդեցությունը շահույթի կամ վնասի վրա կկազմեր 8,451 հազար դրամ օգուտ/վնաս:

Ֆինանսական ակտիվներ/ Ֆինանսական պարտավորություններ	Իրական արժեքը 2014թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ՝ հազար դրամով	Իրական արժեքի հիերարխիա	Գնահատման տեխնիկա(ներ) և հիմնական ելակետային տվյալ(ներ)	Եական ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալ(ներ)	Ոչ դիտարկելի ելակետային տվյալների հարաբերակցությունը իրական արժեքին
Շահույթի կամ վնասի միջոցով իրական արժեքով չափվող ֆինանսական ակտիվներ					
ՀՀ պետական և կառավարական պարտքային արժեթղթեր	522,397	Մակարդակ 2	Չեղչված դրամական հոսքեր՝ կ/չ հիմնված պայմանագրով ամրագրված՝ պարտքային արժեթղթերի պայմանների վրա և ակտիվ շուկայում գնանշված պետական եկամտաբերության կորը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ: Կիրառված եկամտաբերության կորը տատանվում էր 8.78% - 14.42% միջակայքում:		կ/չ
Կորպորատիվ պարտքային արժեթղթեր	46,278	Մակարդակ 2	Չեղչված դրամական հոսքեր՝ կ/չ հիմնված պայմանագրով ամրագրված՝ պարտքային արժեթղթերի պայմանների վրա և ակտիվ շուկայում գնանշված եկամտաբերության կորը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ տվյալ գործիքի համար: Կիրառված եկամտաբերության կորը տատանվում էր 8.45% - 11.6% միջակայքում:		կ/չ
Բաժնային արժեթղթեր	41,594	Մակարդակ 1	Հայտարարված գնանշումներ/չ		կ/չ
Տնօնի փայեր	154,935	Մակարդակ 2	Համապատասխան ֆոնդերի գուտ ակտիվների արժեքը՝ ըստ ֆոնդերի կողմից հրապարակված տվյալների	կ/չ	կ/չ
765,204					

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգման ընթացքում Ղեկավարությունը հիմնվում է սեփական դատողությունների վրա՝ օգտագործելով իրական արժեքի հիերարխիան: Գնահատման էականությունը որոշելիս հիմք է ընդունվում իրական արժեքով ամբողջությամբ չափումը:

2015թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա դրությամբ մակարդակ 1-ից դեպի մակարդակ 2 և հակառակը փոխանցումներ տեղի չեն ունեցել:

Շարունակական հիմունքով իրական արժեքով չչափվող ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքը (որոնց գծով սակայն անհրաժեշտ են իրական արժեքի բացահայտումներ)

Բացի ստորև նշված աղյուսակի, Ֆոնդի կառավարչի կարծիքով ֆինանսական հաշվետվություններում ճանաչված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների հավելչռային արժեքները մոտ են դրանց իրական արժեքներին:

	31 դեկտեմբերի 2015թ.		31 դեկտեմբերի 2014թ.	
	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք	Հաշվեկշռային արժեք	Իրական արժեք
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	179,307	179,307	161,840	161,840
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	208,912	194,682	209,666	199,885
Հետզնման պայմանագրեր	(606,826)	(624,959)	(607,495)	(633,135)

	31 դեկտեմբերի 2015թ.			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	-	179,307	-	179,307
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	-	194,682	-	194,682
Հետզնման պայմանագրեր	-	(624,959)	-	(624,959)

	31 դեկտեմբերի 2014թ.			
	Մակարդակ 1	Մակարդակ 2	Մակարդակ 3	Ընդամենը
Հակադարձ հետզնման պայմանագրեր	-	161,840	-	161,840
Մինչև մարման ժամկետը պահվող ներդրումներ	-	199,885	-	199,885
Հետզնման պայմանագրեր	-	(633,135)	-	(633,135)

Մակարդակ 1, 2 կատեգորիաներում ներառված ֆինանսական ակտիվների և ֆինանսական պարտավորությունների իրական արժեքները որոշվել են համընդհանուր ընդունված գնանշման մոդելներով՝ հիմնվելով զեղչված դրամական հոսքերի վերլուծության վրա, ընդ որում ամենաեական ելակետային տվյալները զեղչատոկոսներն են, որոնք արտացոլում են պայմանագրային կողմերի վարկային ռիսկերը, որոնք տատանվում են 12.96%-14.86%-ի միջակայքում (2014թ.՝ 10.65%-13.30%-ի միջակայքում):